



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**



**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ  
Ευρωπαϊκό Ταμείο  
Θάλασσας και Αλιείας**

## **ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**

### **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

#### **«ΑΛΙΕΙΑ & ΘΑΛΑΣΣΑ 2014 -2020»**

#### **ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 «ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ»**

#### **«ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»**

**(Μέτρο 8.3.3: Άρ. 63 του Καν. 508/2014 Έφαρμογή  
στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης')**



**ΑΧΑΪΑ**  
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.

**ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021**

## Περιεχόμενα

<b>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ .....</b>	<b>3</b>
<b>ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Καν. (ΕΕ) 508/2014) .....</b>	<b>8</b>
1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (άρθρο 30, Καν. (ΕΕ) 508/2014) .....	8
2. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ, ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΙΧΘΥΗΡΩΝ (άρθρο 69, Καν. (ΕΕ) 508/2014) .....	9
<b>ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Καν. (ΕΕ) 508/2014) .....</b>	<b>12</b>
<b>ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Καν. (ΕΕ) 1407/2013 - de minimis) .....</b>	<b>14</b>
<b>ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Καν. (ΕΕ) 1407/2013 - de minimis) .....</b>	<b>16</b>
<b>ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ .....</b>	<b>18</b>
<b>ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ .....</b>	<b>26</b>
<b>ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ .....</b>	<b>37</b>

## ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

<b>A) Ιδιωτικές επενδύσεις για την αιεφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών - Μη Κρατικές ενισχύσεις / Επιχειρηματικότητα</b>	<b>Δικαιούχοι</b>	<b>Μέγεθος επιχείρησης</b>	<b>Ποσοστό Δημόσιας Δαπάνης</b>	<b>Ιδιωτική Συμμετοχή</b>	<b>Ελάχιστο όριο προϋπολογισμού</b>	<b>Μέγιστο όριο προϋπολογισμού</b>
1. Επενδύσεις που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, μόνο για δράσεις αλιευτικού τουρισμού ( <b>άρθρο 30</b> , Καν. (ΕΕ) 508/2014)	<b>Αλιείς</b> (Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα)	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις	50%	50%	2.000,00 €	50.000,00 €
2. Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, λιανικό εμπόριο ιχθυηρών ( <b>άρθρο 69</b> , Καν. (ΕΕ) 508/2014)	Αλιείς και μη Αλιείς (Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα)		50%	50%	10.000,00 €	400.000,00 €
<b>B) Ιδιωτικές επενδύσεις για την αιεφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών – Κρατικές ενισχύσεις / Επιχειρηματικότητα δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis)</b>	<b>Δικαιούχοι</b>	<b>Μέγεθος επιχείρησης</b>	<b>Ποσοστό Δημόσιας Δαπάνης</b>	<b>Ιδιωτική Συμμετοχή</b>	<b>Ελάχιστο όριο προϋπολογισμού</b>	<b>Μέγιστο όριο προϋπολογισμού</b>
Επενδύσεις που αφορούν σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (ίδρυση, εκσυγχρονισμός) ( <b>άρθρο 63</b> , Καν. (ΕΕ) 508/2014)	Αλιείς και μη Αλιείς (Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα)	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις	50%	50%	10.000,00 €	400.000,00 €

Τίτλος Δράσης	Έργα ιδιωτικού χαρακτήρα (κρατικές ενισχύσεις)
Κωδικός Δράσης	4.2.2
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρο 63 Καν. (ΕΕ) 508/2014, Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Η δράση αφορά στην <b>ίδρυση, εκσυγχρονισμό ή/και επέκταση</b> ιδιωτικών επενδύσεων οι οποίες εμπίπτουν σε καθεστώς κρατικών ενισχύσεων (εξαιρούνται οι επενδύσεις μεταποίησης/τυποποίησης αλιευτικών προϊόντων). Ενδεικτικά ενισχύονται οι κάτωθι επιχειρηματικές δραστηριότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"><li><b>Επιχειρήσεις διανυκτέρευσης</b>, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος της περιοχής. Θα δοθεί έμφαση στην αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών για τη διαφοροποίηση / εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών (π.χ. εστίαση με χρήση αλιευτικών προϊόντων, θαλάσσιες δραστηριότητες, λοιπές υπηρεσίες εντός του καταλύματος κλπ.). Οι επενδύσεις θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την <b>ΚΥΑ 2986/25-11-2016</b> «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων, που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», όπως κάθε φορά ισχύει.</li><li><b>Χώροι εστίασης και αναψυχής</b>. Τέτοιοι χώροι ενδεικτικά είναι ψαροταβέρνες στους παράκτιους οικισμούς, παραδοσιακά καφενεία κλπ. Έμφαση θα δοθεί σε επιχειρήσεις που προσφέρουν αλιευτικά προϊόντα, καθώς και σε επιχειρήσεις που αναδεικνύουν την τοπική γαστρονομία.</li><li><b>Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών</b> για την εξυπηρέτηση του τουρισμού. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δραστηριότητες που εμπλουτίζουν το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν της περιοχής, όπως θαλάσσιες δραστηριότητες, επιχειρήσεις εκμάθησης θαλάσσιων σπορ (π.χ. ιστιοσανίδα, καταδύσεις, ιστιοπλοΐα, kite-surf), δραστηριότητες οικοτουρισμού, τουριστικά γραφεία, χώροι αθλοπαιδιών, επισκέψιμοι χώροι σε επιχειρήσεις και χώροι γευσιγνωσίας, ιαματικός τουρισμός, ιπποτουρισμός, χωρίς να αποκλείονται και λοιπές εναλλακτικές - ειδικές μορφές τουρισμού.</li><li><b>Επιχειρήσεις οικοτεχνίας-χειροτεχνίας, ειδών παραδοσιακής τέχνης και λοιπές βιοτεχνικές δραστηριότητες εκτός του τομέα της αλιείας</b>. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται βιοτεχνικές επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων που εξυπηρετούν το θαλάσσιο/αλιευτικό τομέα, επιχειρήσεις παραγωγής ξύλινων ή μεταλλικών αντικειμένων, μονάδες παραγωγής παραδοσιακών εργαλείων, κοσμημάτων, τουριστικών ειδών και ειδών διακόσμησης, μονάδες παραγωγής κεραμικών, γυάλινων και κέρινων αντικειμένων, ενδυμάτων κλπ., χωρίς να αποκλείονται και λοιπές βιοτεχνικές μονάδες οι οποίες εμπλουτίζουν το παραγόμενο προϊόν της περιοχής.</li><li><b>Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών</b> που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εξυπηρέτηση της παράκτιας οικονομίας. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής σκαφών, λιανικό εμπόριο ειδών-εξοπλισμού αλιείας, parking σκαφών, παντοπωλεία, πολιτιστικές υπηρεσίες κλπ. χωρίς να αποκλείονται και λοιπές επιχειρήσεις που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων και της στρατηγικής του προγράμματος. <u>Δεν προβλέπεται</u> η υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα του λιανικού και χονδρικού εμπορίου, πλην των ανωτέρω αναφερομένων, καθώς και αυτών που αφορούν σε αγροδιατροφικά και τουριστικά ή πολιτιστικά προϊόντα.</li><li><b>Επιχειρήσεις για την παραγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων μετά την α' μεταποίηση</b>. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται αρτοποιεία, ζαχαροπλαστεία, μονάδες παραγωγής αρτοσκευασμάτων, παραδοσιακών γλυκών και εδεσμάτων, εργαστήρια παραδοσιακών ζυμαρικών κλπ.</li></ul>	
Το ποσοστό χρηματοδότησης στο πλαίσιο της δράσης ανέρχεται σε 50%.	
<p>Η χρηματοδότηση γίνεται με χρήση του <b>Καν. (ΕΕ) 1407/2013 - De Minimis</b>. Η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη είναι <b>200.000,00 €</b> την τριετία. Λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει εγκριθεί προς την ενιαία επιχείρηση σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Σε περίπτωση επένδυσης από επιχείρηση που εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων, το ποσό των ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 100.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.</p>	
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται	
Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών.	

<b>Χρηματοδοτικά στοιχεία</b>			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.182.500,00	68,36%	54,68%
Δημόσια Δαπάνη	1.091.250,00	55,92%	39,68%
Κοινοτική Συμμετοχή	927.562,50	-	-
Εθνική Συμμετοχή	163.687,50	-	-
Ιδιωτική Συμμετοχή	1.091.250,00	87,92%	87,92%
<b>Περιοχή Εφαρμογής</b>			
Η Δράση αφορά στο σύνολο της περιοχής εφαρμογής LEADER ΕΠΑΛΘ.			
<b>Εν δυνάμει δικαιούχοι</b>			
<b>Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις</b> κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής (φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αλιείς και μη αλιείς).			

Τίτλος Δράσης	Εργα ιδιωτικού χαρακτήρα (μη κρατικές ενισχύσεις)
Κωδικός Δράσης	4.2.3
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρα 30, 69 και 63 Καν. (ΕΕ) 508/2014
<b>Αναλυτική Περιγραφή Δράσης</b>	

1. Επενδύσεις που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων (άρθρο 30, Καν. (ΕΕ) 508/2014), τηρουμένων των προϋποθέσεων που τίθενται στις παραγράφους 2, 3 και 4 του εν λόγω άρθρου, μόνο για δράσεις αλιευτικού τουρισμού.

Περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού από αλιείς (σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. (ΕΕ) 508/2014 και όπως ορίζονται από την εθνική νομοθεσία) και ειδικότερα (σύμφωνα με το Ν.4582/2018) την παροχή υπηρεσιών «συνδεδεμένων με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές προς τους επισκέπτες-τουρίστες, οι οποίοι συνδυάζουν τις διακοπές τους με τις παρεχόμενες στο υγρό στοιχείο αλιευτικές δραστηριότητες, με σκοπό την ψυχαγωγία μέσω της αλιείας, την απόκτηση βιωματικών εμπειριών, τη γνωριμία με τις τοπικές παραδόσεις, τα τοπικά έθιμα και την τοπική γαστρονομία, τη διάδοση της αλιευτικής κουλτούρας και την οικονομική τόνωση του κοινωνικού ιστού σε τοπικό επίπεδο». Σε κάθε περίπτωση, οι παρεχόμενες - εκ μέρους των δικαιούχων - υπηρεσίες της παρούσας κατηγορίας ενεργειών θα συμμορφώνονται με τους όρους και προϋποθέσεις διενέργειας αλιευτικού τουρισμού, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ΚΥΑ 414/2354/21.01.2015, όπως ισχύει).

2. Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, λιανικό εμπόριο ιχθυηρών (άρθρο 69, Καν. (ΕΕ) 508/2014).

Η δράση αφορά στην ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό (με ή χωρίς μετεγκατάσταση) επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, όπως για παράδειγμα μονάδες συσκευασίας και τυποποίησης, ψυκτικοί ή αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

Οι διαδικασίες των παραπάνω ενεργειών αφορούν στην προετοιμασία και παρουσίαση των αλιευτικών προϊόντων, που περιλαμβάνει: τον τεμαχισμό σε φιλέτα, τη συσκευασία, την κονσερβοποίηση, την κατάψυξη, το κάπνισμα, το αλάτισμα, το μαγείρεμα, τη διατήρηση σε ξίδι, την αποξήρανση, ή την προετοιμασία των αλιευτικών προϊόντων για την αγορά καθ' οιοδήποτε άλλο τρόπο.

Στη δράση συμπεριλαμβάνεται επίσης η ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου ιχθυηρών.

Επισημαίνεται ότι το τελικό προϊόν πρέπει να υπάγεται στο Παράρτημα Ι της Σ.Λ.Ε.Ε.

Η υλοποίηση των σχετικών ενεργειών θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στα οριζόντια Μέτρα του ΕΠΑΛΘ 2014-2020.

Το ποσοστό χρηματοδότησης στο πλαίσιο της δράσης ανέρχεται σε 50%.

Όσον αφορά στον αλιευτικό τουρισμό, το ποσό της στήριξης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 75.000,00 € για κάθε δικαιούχο.

#### Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών.

#### Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	300.000,00	9,40%	7,52%
Δημόσια Δαπάνη	150.000,00	7,69%	5,45%
Κοινοτική Συμμετοχή	127.500,00	-	-
Εθνική Συμμετοχή	22.500,00	-	-
Ιδιωτική Συμμετοχή	150.000,00	12,08%	12,08%

Περιοχή Εφαρμογής
Η Δράση αφορά στο σύνολο της περιοχής εφαρμογής LEADER ΕΠΑΛΘ.
Εν δυνάμει δικαιούχοι
<b>Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις</b> κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής (φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αλιείς και μη αλιείς). Ειδικά για τον <b>αλιευτικό τουρισμό</b> δικαιούχοι είναι <b>μόνο αλιείς</b> .

## **ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ** **(Καν. (ΕΕ) 508/2014)**

### **1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (άρθρο 30, Καν. (ΕΕ) 508/2014)**

#### **ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

Για την υλοποίηση των πράξεων θεωρούνται ως επιλέξιμες οι εξής δαπάνες :

- Δαπάνες για εργασίες και εγκατάσταση του απαραίτητου και σύγχρονου εξοπλισμού επί του σκάφους για την υποδοχή και την παροχή των υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού προς τους επισκέπτες, προβάλλοντας τις σχετικές με την αλιευτική δραστηριότητα πρακτικές και τεχνικές.
- Δαπάνες προώθησης των υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού.
- Δαπάνες για μελέτες και αμοιβές συμβούλων.

Ειδικότερα, επιλέξιμες θεωρούνται οι εξής δαπάνες:

- i. Εργασίες για τον εκσυγχρονισμό και την κατάλληλη διαμόρφωση των χώρων του σκάφους για την υλοποίηση του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου, καθώς και η αγορά, η μεταφορά και η εγκατάσταση του εξοπλισμού τους.
- ii. Δαπάνες για εργασίες, προμήθειας και εγκατάστασης του απαραίτητου και σύγχρονου εξοπλισμού επί του σκάφους για την πλήρη και ασφαλή παροχή των υπηρεσιών αλιευτικού τουρισμού προς τους επισκέπτες, προβάλλοντας τις σχετικές με την αλιευτική δραστηριότητα πρακτικές και τεχνικές.
- iii. Μελέτες και αμοιβές συμβούλων, άμεσα συσχετιζόμενες με την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.
- iv. Αγορές, οι οποίες σχετίζονται με την προμήθεια και εγκατάσταση του απαιτούμενου καινούργιου εξοπλισμού και μέσων για τη λειτουργία των προτεινόμενων δράσεων του επιχειρηματικού σχεδίου.
- v. Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση με σύγχρονο εξοπλισμό του υφιστάμενου εξοπλισμού.
- vi. Οι δαπάνες προμήθειας ανταλλακτικών είναι επιλέξιμες εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα τους για την ομαλή λειτουργία τους σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής και δεν υπερβαίνουν σε ποσοστό το 10% της δαπάνης απόκτησης του υπό προμήθεια εξοπλισμού.



Δίνεται η δυνατότητα, σε ποσοστό 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της πράξης, για κάλυψη τεχνικών εξόδων.

Με τον όρο τεχνικά έξοδα εννοούνται οι δαπάνες για αμοιβές για τη σύνταξη του φακέλου και την παρακολούθηση υλοποίησης της πράξης, μελέτες επίβλεψης, μελέτες μηχανολογικού εξοπλισμού, εκπόνηση ναυπηγικών σχεδίων και εκθέσεων, κλπ.

## 2. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ, ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΙΧΘΥΗΡΩΝ (άρθρο 69, Καν. (ΕΕ) 508/2014)

### **ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

- i. Οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την Πράξη εδαφικών εκτάσεων είναι επιλέξιμες εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι :
  - Η επιλέξιμη δαπάνη απόκτησης της εδαφικής έκτασης δεν δύναται να υπερβαίνει την αντικειμενική της αξία, όπως αυτή αποτυπώνεται στο εκκαθαριστικό του ΕΝΦΙΑ. Στις περιπτώσεις εδαφικών εκτάσεων για τις οποίες δεν εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, η επιλέξιμη δαπάνη απόκτησης της εδαφικής έκτασης δεν δύναται να υπερβαίνει την εμπορική της αξία, όπως αυτή πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.
  - Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
  - Η επιλέξιμη δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της Πράξης (πλην Τεχνικών εξόδων). Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτήρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%.
- ii. Εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου έως και 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της Πράξης (πλην τεχνικών εξόδων). Στις εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου δεν συνυπολογίζονται εργασίες που πραγματοποιούνται σε αυτόν αλλά εξυπηρετούν υποδομές των εγκαταστάσεων (έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, αποστραγγιστικά έργα κλπ).
- iii. Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός κύριων ή βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων της μονάδας, περιλαμβανομένης της δαπάνης κατασκευής κτιρίου για την παραμονή προσωπικού και τη φύλαξη των εγκαταστάσεων, καθώς και εγκαταστάσεων για διαχείριση ή αξιοποίηση ζωικών υποπροϊόντων, βιολογικού καθαρισμού αποβλήτων, αποτέφρωσης ψαριών (κλίβανοι), κλπ.

- iv. Εργασίες για την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ψυκτικών χώρων αποθήκευσης αλιευτικών προϊόντων, καθώς και η αγορά, η μεταφορά και η εγκατάσταση του εξοπλισμού τους.
- v. Μεταφορά και εγκατάσταση του απαιτούμενου νέου (καινούργιου) εξοπλισμού και μέσων για τη λειτουργία της επένδυσης (παραγωγικός, ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, εργαστηριακός εξοπλισμός, κλπ).
- vi. Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση με σύγχρονο εξοπλισμό του υφιστάμενου εξοπλισμού.
- vii. Κατασκευές και εξοπλισμός για την επεξεργασία και τη μεταποίηση των υποπροϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- viii. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού παραγωγής κιβωτίων από πολυστερίνη που τυχόν απαιτούνται για τη συσκευασία των προϊόντων της μονάδας, με σκοπό την αποκλειστική και μόνο χρήση για τις παραγωγικές ανάγκες της μονάδας.
- ix. Αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση νέων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
- x. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εργαστηριακού εξοπλισμού
- xi. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού γραφείων, χώρων παραμονής και εστίασης προσωπικού και συνεδριάσεων με τον απαραίτητο εξοπλισμό. Η επιλέξιμη δαπάνη της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν θα υπερβαίνει το 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της Πράξης (πλην τεχνικών εξόδων).
- xii. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μηχανοργάνωσης, προγραμμάτων διαχείρισης – λογισμικού, καθώς και λογισμικού αναβάθμισης υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων, μελέτες και συστήματα οργάνωσης και λειτουργίας μονάδων μεταποίησης και αποθηκών.
- xiii. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση συστημάτων ασφάλειας, παρακολούθησης και διαχείρισης της μονάδας.
- xiv. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση συστημάτων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (φωτοβολταϊκά πάνελς, ανεμογεννήτριες, καυστήρες βιομάζας, κλπ), υπό την προϋπόθεση ότι η ισχύς τους δεν θα υπερβαίνει τις ενεργειακές ανάγκες της μονάδας.
- xv. Αγορά χερσαίων μεταφορικών μέσων για :
  - την υγιεινή και ασφαλή μεταφορά των πρώτων υλών και των προϊόντων της μονάδας,
  - την μεταφορά αναγκαίων εφοδίων στη μονάδα.
  - την ασφαλή και ταχεία μεταφορά του προσωπικού που απαιτείται λόγω θέσης εγκατάστασης της μονάδας.
- xvi. Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση με σύγχρονο εξοπλισμό ή αντικατάσταση χερσαίων μέσων μεταφοράς. Ο εκσυγχρονισμός ή η αντικατάσταση των μέσων μεταφοράς αφορά σε μέσα των οποίων η ηλικία είναι μεγαλύτερη από πέντε (5) έτη.

- xvii. Μελέτες και αμοιβές συμβούλων, άμεσα συσχετιζόμενες με την υλοποίηση της Πράξης.
- xviii. Μελέτη, εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας, περιβαλλοντικής διαχείρισης, αυτοελέγχου, σήμανσης – πιστοποίησης των προϊόντων, σύμφωνα με εθνικά ή διεθνή πρότυπα και σήματα ποιότητας.
- xix. Τεχνικά έξοδα σε ποσοστό έως 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της πράξης.

Με τον όρο τεχνικά έξοδα εννοούνται οι αμοιβές για τη σύνταξη του φακέλου και την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, αμοιβές για την εκπόνηση των μελετών αδειοδότησης του έργου, μελέτες εφαρμογής, έκδοση οικοδομικών αδειών, μελέτες επίβλεψης, εδαφοστατικές μελέτες, μελέτες μηχανολογικού εξοπλισμού κλπ.
- xx. Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για το λιανικό εμπόριο προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας.

**ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**  
**(Καν. (ΕΕ) 508/2014)**

**ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (αφορά το σύνολο των πράξεων μη κρατικών ενισχύσεων)**

- i. Ανέγερση ή επέκταση κτηριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εκτός εάν τούτο έχει παραχωρηθεί από το δημόσιο ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή έχει μισθωθεί για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- ii. Ποσά για αγορά οικοπέδου, εργασίες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, έργα οδοποιίας, εξοπλισμό γραφείων, χώρων παραμονής και εστίασης προσωπικού και συνεδριάσεων καθώς και τεχνικά έξοδα, που υπερβαίνουν τα ποσοστά που έχουν προσδιοριστεί στις ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ανωτέρω.
- iii. Αγορά, κατασκευή και προμήθεια εξοπλισμού που δεν είναι απαραίτητος για τους λειτουργικούς σκοπούς της επένδυσης.
- iv. Δαπάνες που δεν περιγράφονται αναλυτικά στα σχετικά έντυπα της αίτησης χρηματοδότησης.
- v. Εργασίες επισκευής και συντήρησης υφιστάμενων εξοπλισμών και εγκαταστάσεων.
- vi. Εργασίες πρασίνου (δενδροφύτευση, χλοοτάπητες, κλπ) και έργα διακόσμησης.
- vii. Αγορά ή εγκατάσταση μεταχειρισμένων υλικών, μηχανημάτων και εξοπλισμών.
- viii. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) για οποιαδήποτε κατηγορία δαπάνης.
- ix. Άλλοι φόροι, τέλη ή επιβαρύνσεις. Εξαιρούνται και είναι επιλέξιμα, για τα μεταφορικά μέσα, τέλη ταξινόμησης και δασμοί, ενσωματωμένα ή μη στα τιμολόγια αγοράς τους.
- x. Χρηματοοικονομικά έξοδα (χρεωστικοί τόκοι, προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, έξοδα συναλλάγματος, συναλλαγματικές διαφορές).
- xi. Πρόστιμα, χρηματοοικονομικές ποινές και δαπάνες δικαστικών διαδικασιών.
- xii. Αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι επτά (7) θέσεων.
- xiii. Αγορά ή εγκατάσταση εξοπλισμού αναψυχής.
- xiv. Αγορά αναλώσιμων υλικών.
- xv. Λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης.
- xvi. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων κοινωνικής ασφάλισης, εκτός αν αυτό προσληφθεί ειδικά για εργασία αποκλειστικά για την υλοποίηση της πράξης και θα απολυθεί με την ολοκλήρωση των εργασιών.
- xvii. Εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από τον ίδιο το δικαιούχο.

- χviii. Έξοδα σύστασης της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου, συμβολαιογραφικά έξοδα, έξοδα ταξιδιών.
- χix. Έξοδα μεταβίβασης της κυριότητας του σκάφους ή μίας επιχείρησης.
- xx. Εργασίες των οποίων τα δικαιολογητικά έγγραφα δεν επιτρέπουν επαλήθευση των δαπανών.
- xxi. Έξοδα ενοικίασης υλικού-εξοπλισμού.
- xxii. Έξοδα κατασκευής προσωρινών έργων.
- xxiii. Δαπάνες για την προμήθεια εξοπλισμού και την εκτέλεση εργασιών επί εγκαταστάσεων, οι οποίες δεν αποτυπώνονται -εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία- στην αδειοδότηση του έργου.
- xxiv. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.
- xxv. Δαπάνες για επενδύσεις που αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα του σκάφους ή την ικανότητα του σκάφους να εντοπίζει αλιεύματα (για πράξεις αλιευτικού τουρισμού).

**ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Καν.  
(ΕΕ) 1407/2013 - de minimis)**

**ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

- i. Οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την Πράξη εδαφικών εκτάσεων είναι επιλέξιμες εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι :
- Η επιλέξιμη δαπάνη απόκτησης της εδαφικής έκτασης δεν δύναται να υπερβαίνει την αντικειμενική της αξία, όπως αυτή αποτυπώνεται στο εκκαθαριστικό του ΕΝΦΙΑ. Στις περιπτώσεις εδαφικών εκτάσεων για τις οποίες δεν εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, η επιλέξιμη δαπάνη απόκτησης της εδαφικής έκτασης δεν δύναται να υπερβαίνει την εμπορική της αξία, όπως αυτή πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.
  - Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
  - Η επιλέξιμη δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της Πράξης (πλην Τεχνικών εξόδων). Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτήρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%.
- ii. Δαπάνες για την κατασκευή ή τη βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων.
- iii. Εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου έως και 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της Πράξης (πλην τεχνικών εξόδων). Στις εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου δεν συνυπολογίζονται εργασίες που πραγματοποιούνται σε αυτόν αλλά εξυπηρετούν υποδομές των εγκαταστάσεων (έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, αποστραγγιστικά έργα κλπ).
- iv. Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ), όπως ενδεικτικά ΔΕΗ, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση κλπ, εντός των ορίων του οικοπέδου.
- v. Αγορά, (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και εγκατάστασης) εξοπλισμού και ο εξοπλισμός εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της επένδυσης.
- vi. Δαπάνες ειδικού εξοπλισμού, όπως η αγορά εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού.
- vii. Εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εξοικονόμησης ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων, εφόσον αντιστοιχούν στην δυναμικότητα ή της ανάγκες της μονάδας και δεν αποτελούν μεμονωμένη δαπάνη, αλλά συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις.

- viii. Προμήθεια μέσων εσωτερικής μεταφοράς, που καλύπτουν τις ανάγκες της επένδυσης, για τη διακίνηση προϊόντων και πρώτων υλών εντός του ιδιωτικού χώρου της επιχείρησης (π.χ. κλαρκ).
- ix. Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ. τα οποία είναι αναγνωρισμένα από διεθνή ή εθνικά πρότυπα. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται οι δαπάνες συμβούλου και πιστοποίησης.
- x. Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης, όπως αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογισμικών, περιφερειακών μηχανημάτων και φωτοτυπικών.
- xi. Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων.
- xii. Τεχνικά έξοδα σε ποσοστό έως 10% επί του συνολικού επιλέξιμου κόστους της πράξης. Με τον όρο τεχνικά έξοδα εννοούνται οι αμοιβές για τη σύνταξη του φακέλου και την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, αμοιβές για την εκπόνηση των μελετών αδειοδότησης του έργου, μελέτες εφαρμογής, έκδοση οικοδομικών αδειών, μελέτες επίβλεψης, εδαφοστατικές μελέτες, μελέτες μηχανολογικού εξοπλισμού κλπ.
- xiii. Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων, δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, σήμανση).
- xiv. Δαπάνες προβολής, όπως ιστοσελίδα, έντυπα, διαφήμιση και συμμετοχή σε εκθέσεις και μέχρι το 10% του συνολικού κόστους της πράξης.
- xv. Δαπάνες που σχετίζονται με την διαμόρφωση χώρων προβολής, δοκιμής των προϊόντων της επιχείρησης καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας), που απαιτείται σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες.
- xvi. Εργασίες πράσινου, δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, καθώς και έργα διακόσμησης (εντός του λειτουργικού χώρου της επιχείρησης) σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες ή στην περίπτωση που αιτιολογείται από την φύση της επένδυσης (καταλύματα, χώροι εστίασης και αναψυχής)
- xvii. Εξοπλισμός αναψυχής πελατών (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας), είναι επιλέξιμος μόνο στην περίπτωση που αιτιολογείται από την φύση της επένδυσης (καταλύματα, χώροι εστίασης και αναψυχής).



## **ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

**(Καν. (ΕΕ) 1407/2013 - de minimis)**

- i. Δαπάνες που δεν περιγράφονται αναλυτικά στα σχετικά έντυπα της αίτησης χρηματοδότησης.
- ii. Αγορά ή εγκατάσταση μεταχειρισμένων υλικών, μηχανημάτων και εξοπλισμών.
- iii. Μίσθωση κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
- iv. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ.
- v. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
- vi. Χρηματοοικονομικά έξοδα (χρεωστικοί τόκοι, προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, έξοδα συναλλάγματος, συναλλαγματικές διαφορές).
- vii. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου/γηπέδου εγκατάστασης της μονάδας.
- viii. Έξοδα σύστασης της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου, συμβολαιογραφικά έξοδα, έξοδα ταξιδιών.
- ix. Πρόστιμα, χρηματοοικονομικές ποινές και δαπάνες δικαστικών διαδικασιών.
- x. Εξοπλισμός αναψυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.), εκτός και εάν η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί επισκέψιμο τμήμα για το κοινό και επιχειρηματίες, ή στην περίπτωση που αιτιολογείται από την φύση της επένδυσης (καταλύματα, χώροι εστίασης και αναψυχής).
- xi. Προμήθεια μεταφορικών μέσων για χρήση εκτός της επιχείρησης.
- xii. Λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης.
- xiii. Δαπάνες συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, ασφάλιστρα, κεφάλαιο κίνησης.
- xiv. Δαπάνες αγοράς αναλωσίμων υλικών.
- xv. Αμοιβές προσωπικού για τη λειτουργία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων κοινωνικής ασφάλισης.
- xvi. Εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από τον ίδιο το δικαιούχο.
- xvii. Έξοδα μεταβίβασης της κυριότητας μίας επιχείρησης.
- xviii. Εργασίες των οποίων τα δικαιολογητικά έγγραφα δεν επιτρέπουν επαλήθευση των δαπανών.
- xix. Έργα απλής συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.



- xx. Προσωρινά έργα μη άμεσα συνδεδόμενα με την εκτέλεση της πράξης (πχ προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
- xxi. Οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνεται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί.
- xxii. Παραγωγικές δαπάνες ή δαπάνες εξοπλισμού, με σκοπό τη συμμόρφωση με τα υποχρεωτικά Ενωσιακά πρότυπα.
- xxiii. Δαπάνες αποξήλωσης και καθαίρεσης γενικότερα. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.

## ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στο παρόν Κεφάλαιο καθορίζονται οι στόχοι του τοπικού προγράμματος της προσέγγισης CLLD/ LEADER για την περιοχή παρέμβασης, καθώς και η στρατηγική που υιοθετείται για την επίτευξη των στόχων αυτών. Για τον καθορισμό των στόχων και της στρατηγικής ελήφθησαν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τα αποτελέσματα της αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης για την περιοχή παρέμβασης.
- Τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT.
- Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 (ΠΑΑ 2014 - 2020), με έμφαση στο Μέτρο 19.
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 (ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020), με έμφαση στην Προτεραιότητα 4.
- Οι κατευθύνσεις της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» της ΕΕ, ιδίως σε ό,τι αφορά στην επίτευξη του στόχου για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη».
- Οι εισηγήσεις και οι απόψεις των τοπικών φορέων και του γενικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτές προέκυψαν από τις ενέργειες διαβούλευσης.

Η προτεινόμενη περιοχή LEADER βρίσκεται στην Πελοπόννησο και καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του νομού Αχαΐας. Ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και συμπεριλαμβάνει 5 δήμους.

Η προτεινόμενη παρέμβαση αποτελεί λογική συνέχεια των προηγούμενων προγραμμάτων που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή στα πλαίσια της πρωτοβουλίας LEADER:

- **LEADER+ «Αχαιών Πολίσματα: Κύκλοι εποχών»** με βασικό θέμα την «ήπια τουριστική ανάπτυξη της περιοχής με την ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων, αλλά και την παράλληλη αξιοποίηση των σημαντικών προϊόντων που θα ενισχύσουν την τοπική οικονομία και την προστιθέμενη αξία της περιοχής παρέμβασης».
- **LEADER 2007-13** με θέμα συσπείρωσης την «ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής βάσης της περιοχής, μέσω της ανάδειξης και προαγωγής των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων και την ενίσχυση του ρόλου της σε σχέση με την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής».

Σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο **η περιοχή έχει διευρυνθεί με την προσθήκη ορεινών περιοχών** που αποτελούσαν προγραμματικές περιοχές ΟΠΑΑΧ. Αυτή η προσθήκη αναμένεται να ενισχύσει τον ορεινό και μειονεκτικό χαρακτήρα της περιοχής ενώ παράλληλα θα αυξήσει και το βαθμό διαφοροποίησης. Βασικός στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι **να μετατρέψει αυτήν την πρόκληση σε ευκαιρία**, διαμορφώνοντας τις συνθήκες εκείνες που να αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής.

Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η οικονομία της περιοχής παρέμβασης στηρίζεται στη **σημαντική γεωπολιτική θέση** που διαθέτει στα πλαίσια του διαμετακομιστικού εμπορίου αλλά και λόγω της γειτνίασης με μεγάλα αστικά κέντρα, την ύπαρξη ενός **δυναμικού αγροδιατροφικού τομέα** με δυνατότητα παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας, την **μακρά παράδοση στη μεταποιητική δραστηριότητα**,

την δυνατότητα προσφοράς **ποικιλίας τουριστικών προορισμών** και τη λειτουργία ενός εξαιρετικά αξιόλογου εύρους **επιστημονικών και εκπαιδευτικών υποδομών** που σε πολλές περιπτώσεις είναι διεθνώς αναγνωρισμένο. Από την άλλη πλευρά τα συγκεκριμένα **συγκριτικά πλεονεκτήματα δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς**, είτε λόγω της ανεπάρκειας των υφιστάμενων υποδομών, είτε λόγω της απουσίας θεσμών οργάνωσης της τοπικής επιχειρηματικότητας και την έλλειψη επιχειρηματικής συνεργασίας. Συγκεκριμένα **κατά την ανάλυση SWOT εντοπίστηκαν οι ακόλουθες ανάγκες**.

- A1. Δημιουργία προϋποθέσεων για αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και τη **βελτίωση των δημογραφικών δεικτών** της περιοχής παρέμβασης
- A2. Αναβάθμιση του **ανθρώπινου κεφαλαίου** και ενίσχυση των ευκαιριών εκπαίδευσης
- A3. Διεύρυνση των **ευκαιριών απασχόλησης**, ιδιαίτερα για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (γυναίκες, νέοι)
- A4. Αύξηση της **καθετοποίησης** και ενίσχυση της **παραγωγικότητας** του αγροδιατροφικού κλάδου
- A5. Αξιοποίησης του «**ποιοτικού αποθέματος**» της πρωτογενούς παραγωγής - αύξηση των πιστοποιημένων παραγωγικών μονάδων και ένταξη στα μητρώα νέων προϊόντων που έχουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά.
- A6. Αναβάθμιση **ποιότητας τουριστικού προϊόντος** – εκσυγχρονισμός τουριστικών υποδομών
- A7. Μείωση **εποχικότητας** τουριστικής κίνησης - επέκτασης της τουριστικής περιόδου
- A8. Μείωση εξάρτησης από ημεδαπούς επισκέπτες - αξιοποίηση των αυξημένων τουριστικών αφίξεων από το εξωτερικό
- A9. Διασύνδεση των τουριστικών προορισμών και θεμελίωση νέων πόλων προσέλκυσης επισκεπτών ώστε να υπάρξει **διάχυση των τουριστικών ροών**
- A10. **Διασύνδεση του τουρισμού με την τοπική οικονομία** και κυρίως με τον αγροδιατροφικό τομέα
- A11. Διεύρυνση-διαφοροποίηση της **παραγωγικής βάσης**
- A12. Αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών **περιβαλλοντικών πιέσεων**
- A13. Ορθολογική-βιώσιμη διαχείριση των πολύτιμων και ευαίσθητων **φυσικών πόρων** της περιοχής παρέμβασης
- A14. Προστασία και ανάδειξη της **πολιτιστικής κληρονομιάς**
- A15. Μείωση της εξάρτησης της υπαίθρου και κυρίως των ορεινών περιοχών όσον αφορά την παροχή **κοινωνικών υπηρεσιών** και **υπηρεσιών αναψυχής**.
- A16. Αντιμετώπισης της **περιθωριοποίησης** ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού
- A17. Ενθάρρυνση **συνεργασίας** και της κοινωνικής οικονομίας
- A18. Εξασφάλιση βασικών **δημόσιων υποδομών** για την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης

Με βάση τα ανωτέρω το αναπτυξιακό όραμα της προτεινόμενης παρέμβασης συνοψίζεται σε ένα σε **γενικό στόχο** που αφορά την **αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η τοπική οικονομία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης με όρους περιβαλλοντικής αειφορίας και κοινωνικής δικαιοσύνης**.

Η προτεινόμενη **στρατηγική** για την επίτευξη το συγκεκριμένου γενικού στόχου διαρθρώνεται περί **μία βασική θεματική κατεύθυνση** τοπικής ανάπτυξης, που έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα και συνδέεται **με δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις**. Η βασική θεματική κατεύθυνση καθώς και οι δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις έχουν καθετοποιημένο χαρακτήρα, καθώς περιλαμβάνουν μια σειρά από δράσεις που συνδέονται ιεραρχικά με ειδικούς «επιχειρησιακούς» στόχους και ένα κεντρικό στρατηγικό στόχο.

Η συσχέτιση των θεματικών κατευθύνσεων, των στρατηγικών και ειδικών στόχων και των δράσεων του προτεινόμενου προγράμματος έχει ως εξής:

### **Θεματική Κατεύθυνση 2: Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος**

Αποτελεί την κύρια θεματική κατεύθυνση καθώς έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα. Η επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής κατεύθυνσης, ως βασικού μοχλού τοπικής ανάπτυξης, αντανάκλα την ανάγκη για μια ολιστική στρατηγική που αναδεικνύει και αξιοποιεί τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής παρέμβασης και παράλληλα δημιουργεί συνέργειες μεταξύ των διαφόρων οικονομικών κλάδων και χωρικών ενότητων.

Ο κεντρικός στρατηγικός στόχος της συγκεκριμένης θεματικής είναι **η διεύρυνση και ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής βάσης της τοπικής οικονομίας (ΣΣ1)** και εξειδικεύεται σε 2 ειδικούς στόχους:

- **Ειδικός Στόχος 1.1. Επέκταση και αναβάθμιση των τουριστικών εγκαταστάσεων:** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι στην παράκτια ζώνη καθώς επίσης και στην περιοχή των Καλαβρύτων υπάρχει σχετική επάρκεια τουριστικών καταλυμάτων τα οποία όπως παρουσιάζουν ελλείψεις ως προς την ποιότητά τους. Η προβλεπόμενη στήριξη της αναβάθμιση των υποδομών ύπνου, εστίασης και αναψυχής και η δημιουργία νέων υποδομών σε περιοχές όπου παρατηρείται σχετική έλλειψη θα δώσει μια νέα δυναμική στον τουριστικό τομέα της περιοχής παρέμβασης ενισχύοντας την ανταγωνιστική της θέση και επιτρέποντας την αύξηση του μέσου εσόδου ανά επισκέπτη.
- **Ειδικός στόχος 1.2. Εμπλουτισμός του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος:** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι κάθε επιμέρους χωρική ενότητα προσφέρει μονοδιάστατα την κύρια τουριστική της πηγή («ήλιος-θάλασσα» στην παράκτια ζώνη, χειμερινός τουρισμός στα ορεινά). Η αδυναμία εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος επιτείνει το πρόβλημα της εποχικότητας, δυσχεραίνει την διεξόδυση σε νέες αγορές και αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα. Παράλληλα η ανάλυση SWOT ανέδειξε σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού τόσο στην παραλιακή ζώνη (οικοτουρισμός, αλιευτικός τουρισμός) όσο και στην ορεινή ενδοχώρα (αγροτουρισμός, οινοτουρισμός). Η επίτευξη του συγκεκριμένου ειδικού στόχου θα στηριχτεί αφενός στη στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων για την ίδρυση ή επέκταση/εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού της υπαίθρου και των παράκτιων περιοχών αφετέρου σε παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα για δημιουργία τουριστικών υποδομών και υπηρεσιών και την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Σημαντική συμβολή στην επίτευξη το εν λόγω στόχου θα έχει και η προβλεπόμενη στήριξη για ανάπτυξη συνεργασιών στον κλάδο του τουρισμού.

### **Θεματική Κατεύθυνση 3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας**

Ο κεντρικός στρατηγικός στόχος της συγκεκριμένης θεματικής είναι η **διεύρυνση και ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής βάσης της τοπικής οικονομίας (ΣΣ1)** και εξειδικεύεται σε 1 ειδικό στόχο:

- **Ειδικός στόχος 1.3. Ενίσχυση επιχειρηματικών κλάδων με δυναμισμό (πλην αγροδιατροφικού και τουριστικού τομέα):** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η περιοχή παρέμβασης έχει παράδοση στη μεταποιητική δραστηριότητα σε κλάδους εκτός της αγροδιατροφής (μεταλλικά και μη μεταλλικά ορυκτά, είδη ένδυσης, προϊόντα ξύλου και επίπλων), οι οποίοι όμως αντιμετωπίζουν ισχυρό ανταγωνισμό. Η επίτευξη ισόρροπης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης προϋποθέτει την ανάδειξη και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των συγκεκριμένων κλάδων ώστε να αναστραφεί η φθίνουσα πορεία που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια. Σε αυτό το πλαίσιο η προτεινόμενη παρέμβαση θα στηρίξει την ίδρυση ή επέκταση επιχειρήσεων οικοτεχνίας-χειροτεχνίας και λοιπές βιοτεχνικές δραστηριότητες τόσο σε παραδοσιακούς κλάδους, όσο και σε κλάδους που εμπλουτίζουν το παραγόμενο προϊόν της περιοχής καθώς επίσης και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού και της παράκτιας οικονομίας.

### **Θεματική κατεύθυνση 1 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα**

Δεδομένης της βαρύτητας που έχει ο αγροδιατροφικός τομέας για την περιοχή παρέμβασης, η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης οφείλει να θέσει ως βασικό στρατηγικό στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων του κλάδου. Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι ο αγροδιατροφικός τομέας της περιοχής παρέμβασης διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα όπως εκτεταμένες πεδινές εκτάσεις, υδάτινους πόρους, ήπιο κλίμα υψηλή αγροτική παράδοση στο ανθρώπινο δυναμικό, ύπαρξη κρίσιμης μάζας για καθετοποίηση-μεταποίηση, ευνοϊκή θέση και δυνατότητα παραγωγής εκλεκτών προϊόντων. Όμως το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την έλλειψη υποδομών στήριξης της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων επιδρούν ανασταλτικά στην αξιοποίηση της αγροτικής παραγωγής και τη βελτίωση της αλυσίδας αξίας του κλάδου.

Ο κεντρικός στρατηγικός στόχος της συγκεκριμένης θεματικής είναι η **αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής και βελτίωση της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα (ΣΣ2)** και εξειδικεύεται σε 2 ειδικούς στόχους.

- **Ειδικός στόχος 2.1. Ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ποιότητας, της τυποποίησης και της προώθησης αγροτικών και αλιευτικών προϊόντων:** Η ανάλυση SWOT διαπίστωσε ελλείψεις στις υποδομές μεταποίησης και εμπορίας για ορισμένα προϊόντα (π.χ. τυποποίηση ελαιολάδου) ενώ και στους κλάδους με σχετική επάρκεια μεταποιητικών μονάδων συχνά υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων υποδομών. Οι προβλεπόμενες δράσεις στήριξης ιδιωτικών επενδύσεων για τη δημιουργία ή επέκταση μεταποιητικών και εμπορικών μονάδων θα συμβάλουν στην αύξηση του βαθμού μεταποίησης και την ενίσχυση της παραγωγικότητας του κλάδου, δίνοντας σημαντική ώθηση στην τοπική οικονομία, τόσο σε όρους προστιθέμενης αξίας όσο και σε όρους απασχόλησης. Επίσης η



στήριξη της οριζόντιας ή κάθετης συνεργασίας για βραχύβιες αλυσίδες και τοπικές αγορές και δραστηριότητες προώθησης αναμένεται να δώσει απάντηση στο διαπιστωμένο πρόβλημα της ανυπαρξία οργανωμένου δικτύου προώθησης των αγροτικών προϊόντων της περιοχής. Επισημαίνεται ότι προκειμένου να αξιοποιηθεί και διευρυνθεί η υφιστάμενη υψηλή τεχνογνωσία στην παραγωγή προϊόντων θα χρηματοδοτηθούν κατά προτεραιότητα δράσεις που αφορούν σε προϊόντα ποιότητας και βιολογικά προϊόντα.

- **Ειδικός στόχος 2.2. Αναβάθμιση δημοσίων υποδομών του πρωτογενούς τομέα:** Στα πλαίσια των τομεακών προγραμμάτων και του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις για την βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών στο δίκτυο μεταφορών, ενέργειας, ύδρευσης και αποχέτευσης. Εντούτοις κρίνεται σκόπιμη στο πλαίσιο της παρούσας παρέμβασης η στοχευμένη στήριξη ορισμένων μικρών έργων βελτίωσης της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και υποδομών σε αλιευτικούς λιμένες, τόπους εκφόρτωσης και αλιευτικά καταφύγια. Η επιλογή των παρεμβάσεων αυτών στηρίζεται στην εξασφάλιση ολοκληρωμένου χαρακτήρα του προγράμματος, δεδομένου του μικρού μεγέθους των έργων και της δυνατότητάς τους να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων που εντοπίστηκαν στη διαδικασία διαβούλευσης.

#### **Θεματική κατεύθυνση 11: Ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή**

Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η περιοχή παρέμβασης διαθέτει σημαντικό σε μέγεθος και ποικιλομορφία δυναμικό φυσικών πόρων (γεωμορφολογία, ήπιο κλίμα) ενώ φιλοξενεί περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους, πολλές από τις οποίες προστατεύονται από την εθνική νομοθεσία και διεθνείς συνθήκες. Όμως ο φυσικός και πολιτισμικός πλούτος της περιοχής δεν έχουν τύχει κατάλληλης αξιοποίησης ενώ η διαρκής επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δραστηριότητες και φυσικούς παράγοντες δημιουργεί τον κίνδυνο υποβάθμισης και απώλειας των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που προκύπτουν τόσο για τον τουρισμό (μείωση ελκυστικότητας) όσο και για τον πρωτογενή τομέα (μείωση γης υψηλής παραγωγικότητας).

Ο κεντρικός στρατηγικός στόχος της συγκεκριμένης θεματικής είναι η **προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος (ΣΣ3)** και εξειδικεύεται σε δύο ειδικούς στόχους:

- **Ειδικός στόχος 3.1. Προστασία, ανάδειξη και ήπια αξιοποίηση των φυσικών οικοσυστημάτων:** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι στην παράκτια ζώνη της περιοχής παρέμβασης υπάρχει έντονο πρόβλημα σύγκρουσης χρήσεων γης λόγω της οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης ενώ τα ορεινά οικοσυστήματα δέχονται περιβαλλοντικές πιέσεις λόγω της ανεξέλεγκτης βόσκησης, θήρας και ξύλευσης. Παράλληλα το αξιόλογο φυσικό περιβάλλον δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς με αποτέλεσμα να χάνεται μια σημαντική πηγή διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος. Στα πλαίσια της επιδίωξης για ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των πολύτιμων και ευαίσθητων φυσικών πόρων η προτεινόμενη παρέμβαση θα παρέχει στήριξη για μελέτες και επενδύσεις που συνδέονται με τη διατήρηση αποκατάσταση και αναβάθμιση της φυσικής κληρονομιάς. Επίσης κατά την εξειδίκευση των επιμέρους δράσεων του τοπικού προγράμματος θα ληφθεί

μέριμνα ώστε να ενθαρρυνθούν δράσεις με περιβαλλοντική διάσταση και να αποφευχθούν δραστηριότητες που δημιουργούν σημαντική περιβαλλοντική επιβάρυνση.

- **Ειδικός στόχος 3.2. Προστασία και αναβάθμιση των δασών:** Η περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει σημαντικό δασικό πλούτο η προστασία και αξιοποίηση του οποίου παρέχει δυνατότητες ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας. Επίσης στην περιοχή βρίσκεται το Αισθητικό Δάσος των Καλαβρύτων, το οποίο προσφέρει σημαντικές δυνατότητες αναψυχής. Το προτεινόμενο πρόγραμμα θα συμβάλει στην ανάδειξη και προστασία των δασών της περιοχής αφενός με παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην πρόληψη πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών, αφετέρου με παρεμβάσεις που βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και την περιβαλλοντική αξία των δασικών οικοσυστημάτων.

**Θεματική Κατεύθυνση 4: Υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας**

**Θεματική Κατεύθυνση 10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού**

**Θεματική Κατεύθυνση 13: Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής**

Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η περιοχή παρέμβασης πλήττεται από το φαινόμενο της εσωτερικής μετανάστευσης κυρίως προς το αστικό σύμπλεγμα της Πάτρας. Το φαινόμενο αυτό δεν οφείλεται μόνο στην απουσία ευκαιριών απασχόλησης στην ύπαιθρο αλλά και στην ελλιπή παροχή υπηρεσιών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας, ψυχαγωγίας και εκπαίδευσης λόγω της συγκέντρωσης των σχετικών υποδομών στην Πάτρα. Η αναστροφή των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων προϋποθέτει την αντιμετώπιση των ανωτέρω χωρικών ανισοτήτων ώστε να ενισχυθεί η ελκυστικότητα της περιοχής, ιδιαίτερα στους νέους και ανέργους.

Ο κεντρικός στρατηγικός στόχος των συγκεκριμένων θεματικών είναι η **βελτίωση των συνθηκών ελκυστικότητας της περιοχής με παράλληλη καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων (ΣΣ4)** και εξειδικεύεται σε 2 επιχειρησιακούς στόχους:

- **Ειδικός Στόχος 4.1.: Αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών και υποδομών ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές:** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η βελτίωση των βασικών υποδομών και η μείωση της εξάρτησης για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση, ψυχαγωγία) από την Πάτρα θα ενισχύσει σημαντικά την ελκυστικότητα της περιοχής παρέμβασης. Βασικά μέσα επίτευξης του συγκεκριμένου επιχειρησιακού στόχου είναι η στήριξη δημοσίων επενδύσεων για υποδομές μικρής κλίμακας σε αγροτικούς οικισμούς (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία) και η δημιουργία βασικών κοινωνικών υπηρεσιών για τον τοπικό πληθυσμό (παιδικοί σταθμοί, αγροτικά γιατρεία, υπηρεσίες αναψυχής και πολιτισμού), καθώς και η στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, υγειονομική περίθαλψη καθώς και για δραστηριότητες αναψυχής, ψυχαγωγίας και αθλητισμού.

- **Ειδικός Στόχος 4.2.: Μείωση της περιθωριοποίησης με έμφαση σε συγκεκριμένες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (γυναίκες, νέοι, άνεργοι):** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η οικονομική κρίση έπληξε ιδιαίτερα ορισμένες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως οι νέοι και οι γυναίκες. Η ύπαρξη τοπικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, με πρόνοια για τις ευπαθείς ομάδες και τους μακροχρόνια ανέργους είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική επιβίωση. Σε αυτό το πλαίσιο η προτεινόμενη παρέμβαση έχει προβλέψει μια δράση που αφορά τη δημιουργία ή επέκταση επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών αποκλειστικά από άνεργους και κοινωνικές επιχειρήσεις. Επίσης κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής των επιμέρους δράσεων θα ληφθεί μέριμνα ώστε να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των νέων, γυναικών και ανέργων.

#### **Θεματική Κατεύθυνση ΕΤΘΑ: Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών**

Ως Θεματική Κατεύθυνση για το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER Αλιείας (ΕΤΘΑ) επιλέγεται η «Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών», η οποία διαμορφώθηκε αποκλειστικά για το τμήμα του τοπικού προγράμματος CLLD LEADER το οποίο χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και ουσιαστικά περιλαμβάνει το σύνολο των αναφερομένων στις προαναφερθείσες Θεματικές Κατευθύνσεις.

Η επιλογή αυτή έγινε αφενός λόγω του σημαντικού χρονικού διαστήματος που παρήλθε από την υποβολή της αρχικής πρότασης του τοπικού προγράμματος και αφετέρου των κατευθύνσεων για την ομαδοποίηση των δράσεων και των χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων που ακολουθείται στο ΕΠΑΛθ.

Η περιγραφείσα αναπτυξιακή στρατηγική **συνάδει με την ευρύτερη στρατηγική που έχει υιοθετηθεί για την περιοχή από φορείς εθνικού και περιφερικού επιπέδου.** Συγκεκριμένα η έμφαση που δίνεται στην ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα και του τουρισμού τόσο σε επίπεδο στοχοθεσίας όσο σε επίπεδο χρηματοδότησης αντανακλά τη σημασία των συγκεκριμένων κλάδων στην εθνική **Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation - RIS3)** η οποία τους έχει συμπεριλάβει στις οκτώ (8) εθνικές τομεακές προτεραιότητες για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Ειδικότερα σε ότι αφορά τον **αγροδιατροφικό τομέα** το **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ 2014-2020)** θέτει τη «Δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος» ως έναν από τους τρεις κεντρικούς στρατηγικούς στόχους, ο οποίος αναμένεται να απορροφήσει σχεδόν το 1/4 των διαθέσιμων πόρων. Επίσης η **RIS 3 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** επισημαίνει ότι «το κλαδικό οικοσύστημα των τροφίμων και της βιο-αγροδιατροφής αποτελεί τη σημαντικότερη αλυσίδα αξίας της περιφέρειας» λόγω των στενών διασυνδέσεων ανάμεσα στην αγροτική παραγωγή, τη μεταποίηση και το εμπόριο και τονίζει την ανάγκη «αναζήτησης ενός νέου εξωστρεφούς βηματισμού βασισμένου στην ποιότητα, και τη διαπίστευση». Στο ίδιο μήκος κύματος, το **Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας (ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας)** για την περίοδο 2014-2020 θέτει ως βασικό στόχο τη «διαμόρφωση ενός σύγχρονου παραγωγικού κλάδου ικανού να συμβάλει στην οικονομική ευημερία και την ποιότητα ζωής των πολιτών,



μέσω της παραγωγής ανταγωνιστικών, ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, με υψηλή προστιθεμένη και διατροφική αξία».

Επίσης, η σύνδεση που γίνεται στην προτεινόμενη παρέμβαση ανάμεσα στον **τουρισμό και τον πολιτισμό**, συνάδει με την προσέγγιση που υιοθετείται στην **Εθνική RIS3** σχετικά με την αξιοποίηση του τρίπτυχου Πολιτισμός–Τουρισμός–Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες, η οποία έχει ως στόχο την ανάδειξη «νέων, ποιοτικών, αναγνωρίσιμων και επώνυμων προϊόντων και υπηρεσιών σε εκτενείς καθετοποιημένες αλυσίδες αξίας σε πολλούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας» καθώς επίσης και την «εξασφάλιση της βιωσιμότητας των τουριστικών προορισμών, των πολιτιστικών πόρων και του περιβάλλοντος». Η σύνδεση πολιτισμού-τουρισμού αντανakλάται επίσης σε περιφερειακό επίπεδο με τη **RIS3 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** να τονίζει τη ανάγκη αξιοποίησης του πολιτιστικού αποθέματος, της υλικής και άυλης κληρονομιάς και της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας ως «πόλο έλξης και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος» ενώ το **ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας** επικεντρώνεται στην ανάδειξη του τουρισμού με το συνδυασμό του πολιτιστικού αποθέματος σε ένα συνολικό προϊόν εμπειριών, που θα το χαρακτηρίζει η υψηλή ποιότητα σε όλες τις πτυχές των παρεχόμενων υπηρεσιών.

## ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

### ΣΤΑΔΙΟ Α. ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

<b>Κριτήριο 1</b>	<b>Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση</b>
-------------------	---

Ελέγχεται εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες Δυνητικών δικαιούχων (άρθρο 5 της πρόσκλησης & στην περιγραφή των προκηρυσσόμενων δράσεων του οδηγού), με βάση τα υποβληθέντα αποδεικτικά δικαιολογητικά της ιδιότητά του, όπως αυτά προσδιορίζονται στην πρόσκληση (άρθρο 12). Επίσης εξετάζονται και τα δηλωθέντα στις Υπεύθυνες Δηλώσεις (Συνημμένα 1, 3 & 13.1) και επιπλέον σε περίπτωση χρήσης του **Καν ΕΕ 1407/2013** (De minimis), στην Υπεύθυνη Δήλωση (Συνημμένο 2).

<b>Κριτήριο 2</b>	<b>Τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης</b>
-------------------	--

Ελέγχεται εάν:

- α) Η αίτηση χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά συμμετοχής και λοιπά στοιχεία που προσδιορίζονται (άρθρο 12) στην πρόσκληση (όπως διοικητικές πράξεις, άδειες, οικονομικά στοιχεία, αποδεικτικά κατοχής ή χρήσης του ακινήτου, κλπ.), καθώς και η εμπρόθεσμη υποβολή αυτών (άρθρο 11 της πρόσκλησης). Επιπρόσθετα ελέγχεται αν η δραστηριότητα της επένδυσης εμπίπτει στους επιλέξιμους ΚΑΔ της πρόσκλησης (Συνημμένα 6.1, 6.2).
- β) Η προτεινόμενη επένδυση υλοποιείται εντός της περιοχής παρέμβασης (άρθρο 10 της πρόσκλησης).
- γ) Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης (Συνημμένα 9.1 ή 9.2 ανάλογα με το είδος της πράξης) είναι εντός ορίων, όπως αυτά τίθενται στα άρθρα 9 & 10 της πρόσκλησης.

<b>Κριτήριο 3</b>	<b>Περίοδος υλοποίησης εντός περιόδου επιλεξιμότητας προγραμματικής περιόδου και πρόσκλησης</b>
-------------------	---

Ελέγχεται εάν η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του προγράμματος έως 30-06-2023 (ή για τις δράσεις αλιευτικού τουρισμού εντός 12 μηνών από την απόφαση ένταξης, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο άρθρο 9 της πρόσκλησης), σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, όπως αυτό αναγράφεται στην Αίτηση στήριξης & στο Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8).

<b>Κριτήριο 4</b>	<b>Μη περαίωση του φυσικού αντικειμένου</b>
-------------------	---

Εξετάζεται (άρθρα 7 & 12 της πρόσκλησης) μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 3), εάν η προτεινόμενη πράξη δεν έχει περαιωθεί φυσικά ή υλοποιηθεί πλήρως πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (σύμφωνα με τον Καν. 1303/2013, άρθρο 65, παράγ. 6).

<b>Κριτήριο 5</b>	<b>Η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει τμήμα επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση η οποία έπαυσε ή μετεγκαταστάθηκε εκτός της περιοχής του προγράμματος</b>
-------------------	---

Εξετάζεται μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 3), εάν η προτεινόμενη πράξη (ΜΜΕ) δεν περιλαμβάνει τμήμα επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση η οποία έπαυσε ή μετεγκαταστάθηκε εκτός της περιοχής του προγράμματος εντός τριών ετών από την τελική πληρωμή στο δικαιούχο ή εντός της προθεσμίας που οριζόταν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων (σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καν. 1303/2013).

<b>Κριτήριο 6</b>	<b>Πράξη η οποία εμπίπτει στο Θεματικό Στόχο, Ειδικό στόχο και Μέτρο της πρόσκλησης.</b>
-------------------	--

Εξετάζεται (άρθρα 1 & 3 της πρόσκλησης, επιλέξιμοι ΚΑΔ) εάν η πράξη εμπίπτει:

- στον θεματικό στόχο της πρόσκλησης: «Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού»,
- στον ειδικό στόχο της πρόσκλησης: «Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και παροχή στήριξης της απασχολησιμότητας και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από της αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας»,
- στο Μέτρο 8.3.3 της πρόσκλησης: «Εφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων για παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα» (Άρθ. 63 του Καν. 508/2014).

<b>Κριτήριο 7</b>	<b>Μη επικάλυψη των χορηγούμενων χρηματοδοτήσεων</b>
-------------------	--

Εξετάζεται (άρθρο 12 της πρόσκλησης) μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 1) αν «το ίδιο αντικείμενο της επένδυσης δεν έχει προταθεί ή οριστικά υπαχθεί για ενίσχυση - επιχορήγηση σε αναπτυξιακό νόμο ή σε οποιοδήποτε άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα», ήτοι εάν διασφαλίζεται η μη διπλή χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης από άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα, χρηματοδοτικά εργαλεία ή /και εθνικούς πόρους.

<b>Κριτήριο 8</b>	<b>Παραδεκτό της αίτησης</b>
-------------------	------------------------------

Εξετάζεται (άρθρο 5 της πρόσκλησης), μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 1), εάν διασφαλίζεται ότι ο δικαιούχος δεν έχει διαπράξει απάτη στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή του ΕΤΘΑ (σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του Κανονισμού 508/2014 και τον κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ)288/2015.

<b>Κριτήριο 9</b>	<b>Σε περίπτωση που η χρηματοδότηση γίνεται με τον Καν ΕΕ 1407/2013, πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του</b>
-------------------	--

Σε περίπτωση χρηματοδότησης της πράξης με τον Καν. ΕΕ 1407/2013 (De minimis) ελέγχεται (μέσω της σχετικής δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, των προηγούμενων επιχορηγήσεων (Συνημμένο 2) και της σώρευσης κρατικών ενισχύσεων ([www.sorefsis.gr/soreusis](http://www.sorefsis.gr/soreusis)), εάν ο δικαιούχος πληροί τις

προϋποθέσεις που απαιτούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Καν. ΕΕ 1407/2013 (De minimis) και αν η δραστηριότητα εμπίπτει στο Πεδίο Εφαρμογής, όπως αυτά αναγράφονται στην πρόσκληση (άρθρο 7). Εξετάζεται το σύνολο των στοιχείων του φακέλου ώστε να διαπιστωθεί η εκπλήρωση του συνόλου των προϋποθέσεων του Καν. 1407/2013.

<b>Κριτήριο 10</b>	<b>Δεν εκκρεμεί για τον δικαιούχο εντολή ανάκτησης παράνομης κρατικής ενίσχυσης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ)</b>
--------------------	---

Σε περίπτωση χρηματοδότησης με τον Καν. ΕΕ 1407/2013 (De minimis), εξετάζεται (άρθρο 5 της πρόσκλησης) μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 3), ότι δεν εκκρεμεί για τον δικαιούχο εντολή ανάκτησης παράνομης κρατικής ενίσχυσης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).

<b>Κριτήριο 11</b>	<b>Στον δικαιούχο δεν έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/ 3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/ 2 έλεγχοι) (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθ. 40 του Ν. 4488/2017)</b>
--------------------	--

Εξετάζεται (άρθρο 5 της πρόσκλησης) μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 3), εάν διασφαλίζεται ότι κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης δεν έχουν επιβληθεί σε βάρος του δικαιούχου οι κυρώσεις της Παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017.

<b>Κριτήριο 12</b>	<b>Τηρείται η νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθ. 40 του Ν. 4488/2017)</b>
--------------------	---

Εξετάζεται μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 3), εάν ο δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης επαγγελματικού κινδύνου σύμφωνα με τα οριζόμενα της Παραγράφου 3 του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017.

## **ΣΤΑΔΙΟ Β1. ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (στάθμιση 15%)**

<b>Κριτήριο 13</b>	<b>Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης</b>
--------------------	--

Εξετάζεται η πληρότητα και η σαφήνεια της προτεινόμενης πράξης, με βάση τα υποβληθέντα δικαιολογητικά (άρθρο 12 της πρόσκλησης) και τα αναγραφόμενα στα σχετικά πεδία της αίτησης χρηματοδότησης και του υποβληθέντος προϋπολογισμού της πράξης (Συνημμένα 7, 8, 9.1 ή 9.2).

Ειδικότερα αξιολογείται:

α) η παρουσίαση του φυσικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου (βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της πράξης, ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης, παραγόμενα προϊόντα / υπηρεσίες, αγορά - στόχος, κ.α.)

β) η μεθοδολογία υλοποίησης της πράξης (απαιτούμενες ενέργειες, χρονική αλληλουχία των ενεργειών)

γ) η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού (αν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου / παραδοτέων)

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Λαμβάνει την μεγαλύτερη βαθμολογία εάν η πρόταση είναι πλήρης και με σαφή περιγραφή του αντικείμενου και τη μικρότερη, εάν παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις στην πληρότητα και στην περιγραφή του αντικείμενου.

Το κριτήριο βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>Κριτήριο 14</b>	<b>Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους</b>
--------------------	--

Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού, η ορθή κατανομή του στις επιμέρους εργασίες, καθώς και η αξιοπιστία του κόστους.

Ειδικότερα κατά την εξέταση του προϋπολογισμού της πράξης ελέγχεται, αν περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες αποδεδειγμένα σχετίζονται με την υλοποιούμενη Πράξη (άρθρο 8 της πρόσκλησης), αν ο πίνακας (σε excel) έχει συμπληρωθεί ορθά και σύμφωνα με τα Συνημμένα 9.1 ή 9.2 (ανάλογα με την φύση της πράξης) της πρόσκλησης, αν τα σύνολα των επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης, είναι σύμφωνα με τα εμφανιζόμενα στο Πληροφοριακό Σύστημα ΠΣΚΕ και στην αίτηση χρηματοδότησης (ΕΝΤΥΠΟ Ι\_2), καθώς και αν το συνολικό κόστος κατανέμεται σωστά στις επιμέρους εργασίες.

Επιπρόσθετα για την αξιοπιστία του κόστους των κτιριακών εξετάζεται αν προϋπολογισμός τους έχει συνταχθεί με βάση τις τιμές μονάδας του Πίνακα Τιμών Μονάδας Κατασκευαστικών Εργασιών (Συνημμένο 10), ενώ σε περίπτωση που κάποια εργασία δεν περιλαμβάνεται στον εν λόγω πίνακα, το εύλογο του κόστους της εκτιμάται με βάση τις υποβληθείσες συγκρίσιμες προσφορές (άρθρο 12 παρ. 15 της πρόσκλησης).

Για τις λοιπές δαπάνες του προϋπολογισμού, η ρεαλιστικότητα του κόστους τους εκτιμάται με βάση τις υποβληθείσες προσφορές (εφόσον το μοναδιαίο κόστος της δαπάνης ανά τεμάχιο/είδος υπερβαίνει σε αξία τα 5.000 €, απαιτούνται τουλάχιστον δύο (2) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο/είδος, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον μία (1)), αλλά και με άλλα στοιχεία όπως ενδεικτικά:

- το πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης.

- άλλα στοιχεία που προκύπτουν από έρευνα αγοράς, μελέτες κλπ.

Σημείωση: Είναι δυνατό να γίνει δεκτή μία προσφορά, η οποία δεν είναι η πλέον συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δικαιούχος να τεκμηριώνει και η ΟΤΔ να αποδέχεται, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Η αριθμητική τιμή (βαθμός) τίθεται με βάση το ποσοστό που προκύπτει από τη σχέση μεταξύ του Εγκεκριμένου Προϋπολογισμού (ΕΠΥ) και του Αιτούμενου Προϋπολογισμού (ΑΠΥ) βάσει του τύπου:  $100 \times (\text{εγκεκριμένο} / \text{αιτούμενο})$ . Τον μεγαλύτερο βαθμό λαμβάνει το κριτήριο όταν ο Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός (ΕΠΥ) είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 90% του Αιτούμενου Προϋπολογισμού (ΑΠΥ), ενώ στην περίπτωση που το ποσοστό του ΕΠΥ είναι μικρότερο του 50% του ΑΠΥ τότε η προτεινόμενη πράξη απορρίπτεται.

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 2 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>Κριτήριο 15</b>	<b>Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης πράξης</b>
--------------------	---

Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης, όπως αυτό αναγράφεται στην Αίτηση στήριξης & στο Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8) είναι ρεαλιστικό σε σχέση με:

α) το φυσικό αντικείμενο (είδος και μέγεθος του έργου),

β) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης (όπως πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται κ.α.),

γ) το επίπεδο ετοιμότητας του δικαιούχου για άμεση έναρξη υλοποίησης της πράξης.

Σημείωση: Δύναται ως βάση σύγκρισης να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους με βάση την πρότερη εμπειρία της ΟΤΔ.

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης).

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>ΣΤΑΔΙΟ Β2. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΡΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (στάθμιση 10%)</b>
---

<b>Κριτήριο 16</b>	<b>Προαγωγή της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης</b>
--------------------	---

Εξετάζεται (άρθρο 13 της πρόσκλησης) μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Αίτηση στήριξης και Συνημμένο 3), εάν η προτεινόμενη πράξη δεν αντίκειται στις αρχές της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτρέπει κάθε



διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού.

Στο κριτήριο τίθεται τιμή ΝΑΙ / ΟΧΙ και η προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγησή του είναι η θετική τιμή ΝΑΙ.

<b>Κριτήριο 17</b>	<b>Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία</b>
--------------------	--

Εξετάζεται, εφόσον απαιτείται, μέσω των αναγραφόμενων στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης, στο Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8), αν η πράξη διασφαλίζει και με ποιο τρόπο την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Η περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ και την πλήρωση του κριτηρίου, ισοδυναμεί με έκθεση τεκμηρίωσης. Επιπρόσθετα δηλώνεται και στην Υπεύθυνη δήλωση (Συνημμένο 3). Στο κριτήριο τίθεται τιμή ΝΑΙ / ΟΧΙ ή Δεν εφαρμόζεται και η προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγησή του είναι να λαμβάνει θετική τιμή ΝΑΙ ή δεν εφαρμόζεται.

<b>Κριτήριο 18</b>	<b>Συμβατότητα της πράξης με το ειδικό θεσμικό πλαίσιο</b>
--------------------	--

Σε περίπτωση πράξεων αλιευτικού τουρισμού, δημιουργία ή επέκτασης καταλυμάτων κ.λπ, εξετάζονται, αν από τα υποβληθέντα σχετικά δικαιολογητικά (άρθρο 12 της πρόσκλησης), τεκμηριώνεται η τήρηση του ισχύοντος ειδικού θεσμικού πλαισίου που αναφέρεται στην πρόσκληση και προσαρτάται ως Συνημμένο 23 της πρόσκλησης (π.χ. ΚΥΑ για πράξεις αλιευτικού τουρισμού, αγροτουρισμού κ.λπ.).

Στο κριτήριο τίθεται τιμή ΝΑΙ / ΟΧΙ ή Δεν εφαρμόζεται και η προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγησή του είναι να λαμβάνει θετική τιμή ΝΑΙ ή δεν εφαρμόζεται.

<b>Κριτήριο 19</b>	<b>Αειφόρος ανάπτυξη</b>
--------------------	--------------------------

Εξετάζεται κατά περίπτωση, ανάλογα με το στάδιο εξέλιξης της πράξης και τη φύση του έργου, αν από τα αναγραφόμενα στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8), καθώς και κατά περίπτωση υποβληθέντα δικαιολογητικά (άρθρο 12 της πρόσκλησης) όπως στη χρήση ΑΠΕ, τεκμηριώνονται επαρκώς οι παρακάτω όροι:

- α) αν η επένδυση συμβάλλει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος άνθρακα,
  - β) αν συμβάλλει στη μείωση εκπομπών ρύπων με χρήση αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, αντιρρυπαντικών πρώτων υλών και καυσίμων
  - γ) αν συμβάλλει στη γαλάζια ανάπτυξη (γαλάζια καινοτομία, μπλε βιοτεχνολογία κα), σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΕ ή τις περιφερειακές και εθνικές πολιτικές,
  - δ) αν συμβάλλει στους στόχους της Στρατηγικής της ΕΕ για την Μακρο-περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου (EUSAIR),
  - ε) η πρακτική διαχείρισης αποβλήτων που ακολουθείται,
  - στ) η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η χρήση πρακτικών εξοικονόμησης ενέργειας, ύδατος κλπ.
  - ζ) εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ ISO 14.000, EMAS).
- Ενδεικτικά εξετάζεται αν η επένδυση συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη, π.χ μέσω της αποδοτικότερης χρήσης ενέργειας ή της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες κλπ), της εγκατάστασης συστημάτων

περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14.000 EMAS), συστημάτων εξοικονόμησης ύδατος, διαχείρισης αποβλήτων και λοιπών ενεργειών προστασίας του περιβάλλοντος. Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Η μεγαλύτερη αριθμητική τιμή (βαθμός) τίθεται αν ικανοποιούνται 5 ή παραπάνω, από τους ανωτέρω όρους και η μικρότερη αν δεν ικανοποιείται κανένας από τους όρους.

Σημειώνεται ότι ο παράκτιος τουρισμός αποτελεί μία από τις στοχευμένες δραστηριότητες που στηρίζει η στρατηγική της γαλάζιας ανάπτυξης.

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 2 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 10%.

### **ΣΤΑΔΙΟ Β3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (στάθμιση 45%)**

<b>Κριτήριο 20</b>	<b>Αναγκαιότητα Υλοποίησης της Πράξης</b>
--------------------	---

Στο κριτήριο εξετάζεται, με βάση τα αναγραφόμενα στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης (ΕΝΤΥΠΟ Ι\_2) και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά (άρθρο 12 της πρόσκλησης), αν τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής χωροθέτησης για την αντιμετώπιση / εξυπηρέτηση σχετικών αναγκών, καθώς και η συμβολή της πράξης στο υφιστάμενο και στο νέο περιβάλλον δραστηριοτήτων που διαμορφώνεται, σε σχέση με τις επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου.

Ειδικότερα εξετάζεται:

I) αν η επένδυση εξυπηρετεί την υλοποίηση της Τοπικής Στρατηγικής (κατευθύνσεις, ειδικούς στόχους και προτεραιότητες του τοπικού προγράμματος) και

II) αν η πράξη πληροί τους παρακάτω όρους :

α) συμβολή στην υλοποίηση του Ειδικού στόχου της Ενωσιακής Προτεραιότητας «Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και παροχή στήριξης της απασχολησιμότητας και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από της αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας»

β) συνάφεια με τις ειδικές στρατηγικές (π.χ. Εθνικές Στρατηγικές, Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, Περιφερειακές Στρατηγικές κλπ.)

γ) μη ύπαρξη παρόμοιας υπηρεσίας/επένδυσης στην περιοχή (Δημοτική Ενότητα)

δ) συμβολή της πράξης επί των υφιστάμενων ή προβλεπόμενων δραστηριοτήτων

ε) συμβολή της πράξης στην αντιμετώπιση ειδικών αναγκών

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Η μεγαλύτερη βαθμολογία τίθεται όταν η προτεινόμενη πράξη συμβάλλει σημαντικά στην υλοποίηση της Τοπικής Στρατηγικής καθώς και στην υλοποίηση τουλάχιστον δύο (2) από τους ανωτέρω όρους. Η αξιολόγηση είναι αρνητική (ΟΧΙ) εάν δεν τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης στην Τοπική Στρατηγική.

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 25%.



<b>Κριτήριο 21</b>	<b>Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα</b>
--------------------	---

Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στη στήριξη της απασχόλησης (άρθρα 1 & 25 της πρόσκλησης), με βάση τις αναγραφόμενες θέσεις απασχόλησης στο σχετικό πεδίο της αίτησης χρηματοδότησης Έντυπο I\_2 Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8), εκφρασμένες σε ΙΠΑ (Ισοδύναμο Πλήρους Απασχόλησης).

Σημειώνεται ότι 1 ΙΠΑ αφορά σε 1 εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης για ολόκληρο το έτος, ήτοι σε απασχόληση 1720 ώρες το χρόνο. Στους εργαζόμενους μερικής ή εποχικής απασχόλησης, αντιστοιχούν κλάσματα των ΙΠΑ (ο αριθμός των ωρών ή των ημερών πραγματικής απασχόλησης του εργαζόμενου ετησίως /1.720 ώρες τον χρόνο). Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται: α) οι μισθωτοί, β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το Εθνικό δίκαιο, γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες (Αυτοαπασχόληση), δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Οι θέσεις εργασίας (διατήρηση υφιστάμενων και νέες) αποτελούν σημείο ελέγχου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του δικαιούχου ενώ αποτελούν και δείκτη αποτελέσματος του ΕΠΑΛΘ (άρθρα 1 & 25 της πρόσκλησης).

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Τη μεγαλύτερη βαθμολογία λαμβάνει η δημιουργία >3 θέσεων πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) (συμπεριλαμβανομένης της αυταπασχόλησης) και τη μικρότερη η διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης.

Τα κριτήριο βαθμολογείται από 3 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 10%.

<b>Κριτήριο 22</b>	<b>Βιωσιμότητα, Λειτουργικότητα της επένδυσης</b>
--------------------	---

I) Εξετάζεται σε κάθε περίπτωση επιχείρησης (νέα ή υφιστάμενη) η τεκμηρίωση που παρέχεται σχετικά με την βιωσιμότητα, λειτουργικότητα της επένδυσης (άρθρα 5 & 25 της πρόσκλησης), μέσω του υποβληθέντος χρηματοοικονομικού σχεδίου – μελέτης βιωσιμότητας (Συνημμένο 11), το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις προβλέψεις εσόδων, δαπανών, κερδών / ζημιών και πηγών χρηματοδότησης, καθώς και η ορθότητα, ρεαλιστικότητα και πληρότητα του σχεδίου.

Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι πράξεις αλιευτικού τουρισμού.

II) Επιπλέον, στην περίπτωση νέων επιχειρήσεων ή υφιστάμενων επιχειρήσεων που αναπτύσσουν νέο προϊόν / υπηρεσία, εξετάζεται το υποβληθέν συνοπτικό επιχειρηματικό σχέδιο σχετικά με τους στόχους και τη φιλοσοφία της επιχείρησης, την παραγωγική διαδικασία, τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του παραγόμενου προϊόντος / υπηρεσίας, τους τρόπους διανομής, προώθησης και πωλήσεων - marketing, τον ανταγωνισμό, τους προμηθευτές και τους δυνητικούς πελάτες (περιλαμβάνεται στο πεδίο B.12 του Συνημμένου 8 «ΕΝΤΥΠΟ I\_2 - Συμπληρωματικά στοιχεία αίτησης»). Στο κριτήριο τίθεται τιμή ΝΑΙ /ΟΧΙ ή Δεν εφαρμόζεται. Προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγηση του κριτηρίου, είναι να λαμβάνει θετική τιμή ΝΑΙ ή δεν εφαρμόζεται.

<b>Κριτήριο 23</b>	<b>Συνέργεια και συμπληρωματικότητα της Πράξης</b>
--------------------	--

Εξετάζεται με βάση τα αναγραφόμενα στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης (Συνημμένο 8), ο βαθμός συνέργειας και συμπληρωματικότητας της πράξης με άλλα έργα που είτε είναι ολοκληρωμένα, είτε σε εξέλιξη στο πλαίσιο του ΕΠΑΛΘ, της Τοπικής Στρατηγικής ή άλλων προγραμμάτων, ώστε να εξασφαλίζεται το μέγιστο δυνατό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα από την υλοποίησή της, καθώς και η προστιθέμενη αξία που προκύπτει σε περίπτωση που η πράξη είναι συμπληρωματική έργου που έχει χρηματοδοτηθεί σε προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Η μικρότερη βαθμολογία τίθεται σε νέα πράξη που δεν είναι σε συμπλήρωση άλλης πράξης είτε ολοκληρωμένης είτε σε εξέλιξη.

Τα κριτήριο βαθμολογείται από 3 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>Κριτήριο 24</b>	<b>Εφαρμογή νέων τεχνολογιών ή πρωτότυπων διαδικασιών στην πράξη</b>
--------------------	--

Εξετάζεται η εφαρμογή νέων τεχνολογιών ή πρωτότυπων διαδικασιών (φύση της επένδυσης, διαχείριση πρώτης ύλης, τεχνολογία κλπ.), από τα αναγραφόμενα στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης, Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8) και τα υποβληθέντα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της εφαρμογής νέων τεχνολογιών ή πρωτότυπων διαδικασιών στην πράξη, όπως π.χ μελέτες, εγχειρίδια, σχέδια, πιστοποιητικά των προμηθευτών, έντυπα τεχνικών προδιαγραφών του προβλεπόμενου μηχανολογικού εξοπλισμού, βεβαιώσεις επίσημων ή συλλογικών φορέων (Πανεπιστήμια, Επιμελητήρια κλπ) ή άλλων φορέων της αγοράς που αναπτύσσουν δραστηριότητα σχετική με το εν λόγω προϊόν ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο αποδεικνύει επαρκώς το κριτήριο.

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης). Η μεγαλύτερη βαθμολογία τίθεται στην επαρκή τεκμηρίωση της εφαρμογής νέων τεχνολογιών και η μικρότερη όταν δεν τεκμηριώνεται η εφαρμογή νέων τεχνολογιών ή τεκμηριώνεται πολύ λίγο.

Τα κριτήριο βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>ΣΤΑΔΙΟ</b>	<b>B4.</b>	<b>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΠΡΑΞΗΣ,</b>	<b>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ</b>	<b>ΚΑΙ</b>
<b>ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ</b>		<b>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ</b>		<b>(στάθμιση 30%)</b>	

<b>Κριτήριο 25</b>	<b>Βαθμός ωριμότητας ενεργειών υλοποίησης</b>
--------------------	---

Εξετάζεται ο βαθμός προόδου (στάδιο εξέλιξης) συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (πχ. επαρκής αδειοδότηση, εγκρίσεις και συμφωνητικά σε ισχύ, υλοποίηση

απαιτούμενων ενεργειών για εξασφάλιση περιβαλλοντικής αδειοδότησης όπου απαιτείται, κλπ.).

Ειδικότερα αξιολογείται με βάση τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά (άρθρο 12 της πρόσκλησης) και τα αναγραφόμενα στο σχετικό πεδίο των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης, Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένο 8), αν έχει εξασφαλισθεί α) το σύνολο των απαιτούμενων εγκρίσεων για την έναρξη του έργου ή β) μέρος των εγκρίσεων/ αδειών/απαλλακτικών εγγράφων και γνωμοδοτήσεων ή γ) η υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για την έκδοση εγκρίσεων, αδειών, γνωμοδοτήσεων κλπ.

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης).

Η μεγαλύτερη βαθμολογία τίθεται στην περίπτωση που έχουν ολοκληρωθεί όλες οι ενέργειες για την εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων εγκρίσεων/ αδειών / γνωμοδοτήσεων και η μικρότερη όταν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι απαιτούμενες ενέργειες για την εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων / αδειών / γνωμοδοτήσεων κλπ. και αναμένεται να επηρεαστεί η υλοποίηση της πράξης.

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 15%.

<b>Κριτήριο 26</b>	<b>Επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου</b>
--------------------	---

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου λαμβάνονται υπόψη τα αναγραφόμενα στα σχετικά πεδία των συμπληρωματικών στοιχείων της αίτησης χρηματοδότησης (Έντυπο I\_2\_Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης - Συνημμένο 8), και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης σύμφωνα με το άρθρο 12 της πρόσκλησης. Ειδικότερα εξετάζεται σε επίπεδο δικαιούχου:

I) η προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία σε παρόμοιας φύσης έργα/πράξεις (όπως Βεβαίωση Έναρξης και ΚΑΔ από Α.Α.Δ.Ε, βεβαιώσεις εργοδότη και ασφαλιστικού φορέα για τις ημέρες και για αντικείμενο απασχόλησης συναφές με τη φύση της επενδυτικής πρότασης).

II) ο σχετικός με τη φύση της πρότασης τίτλος σπουδών και κατάρτισης (όπως τίτλος σπουδών ΑΕΙ/ΤΕΙ, Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ, βεβαίωση επαγγελματικής κατάρτισης τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης)

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης).

Η μεγαλύτερη βαθμολογία τίθεται για την επαγγελματική εμπειρία του δικαιούχου όταν αυτή είναι  $\geq 6$  έτη, ενώ η μικρότερη όταν είναι  $< 2$  έτη.

Η μεγαλύτερη βαθμολογία για την επαγγελματική εκπαίδευση του δικαιούχου τίθεται για τίτλο σπουδών ΑΕΙ, ενώ η μικρότερη για επαγγελματικής κατάρτισης τουλάχιστον 200 ωρών.

Σημειώνεται ότι η αριθμητική τιμή (βαθμός) που λαμβάνουν οι τίτλοι σπουδών και κατάρτισης έχει ως εξής: πτυχίο ΠΕ: 5 βαθμοί , πτυχίο ΤΕ: 4 βαθμοί , πτυχίο ΙΕΚ: 3 βαθμοί , σεμινάριο διάρκειας μεγαλύτερης ή ίσης των 200 ωρών : 2 βαθμοί και μικρότερης των 200 ωρών: 1 βαθμός.

Τα κριτήρια βαθμολογείται από 2 έως 5 και 1 έως 5, αντίστοιχα, με Συντελεστή Στάθμισης 5%.

<b>Κριτήριο 27:</b>	<b>Δυνατότητα διάθεσης των ιδίων κεφαλαίων</b>
---------------------	--

Εξετάζεται (άρθρο 5, 10, 12 και 15 της πρόσκλησης) η δυνατότητα του δικαιούχου να συμβάλλει με ίδια κεφάλαια στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, μέσω της υποβολής αποδεικτικών τεκμηρίωσης διαθεσίμων ιδίων πόρων για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, όπως αυτή προκύπτει από το χρηματοδοτικό σχήμα της πράξης της αίτησης χρηματοδότησης Έντυπα I\_1 & I\_2 Συμπληρωματικά της στοιχεία Αίτησης (Συνημμένα 7 & 8), καθώς και μέσω της Υπεύθυνης δήλωσης του υποψήφιου δικαιούχου (Συνημμένο 1).

Η βαθμολογία του κριτηρίου συναρτάται από την ακέραια αριθμητική τιμή που λαμβάνει (βαθμός) και την βαρύτητα του κριτηρίου ως ποσοστό % (συντελεστής στάθμισης).

Η μεγαλύτερη βαθμολογία τίθεται όταν, με τα υποβληθέντα αποδεικτικά διαθέσιμων ιδίων πόρων, τεκμηριώνεται δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής σε ποσοστό 100% και η μικρότερη όταν υποβάλλεται μόνο Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής.

Τα κριτήριο βαθμολογείται από 1 έως 10 με Συντελεστή Στάθμισης 10%.

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

A/A (Σύμφωνα με την πρόσκληση)	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ
1	Περιεχόμενα φακέλου	
2	Κατάθεση στον ΕΦ ΑΧΑΪΑ Α.Ε. εντός 5 εργάσιμων ημερών, αντίγραφο των δύο πρώτων σελίδων της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ και πλήρη φάκελο σε ψηφιακή μορφή (USB stick), στον οποίο θα συμπεριλαμβάνονται η αίτηση όπως υπεβλήθη στο ΠΣΚΕ καθώς και όλα τα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των δικαιολογητικών για τα οποία δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής	2, 3, 6, 13, 15, 20, 21
3	Δήλωση με τα στοιχεία σχετικά με την ιδιότητα της επιχείρησης, σύμφωνα με την υπ' αριθ.2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής και τον Καν (ΕΕ) 1388/2014 (Παράρτημα ΙΙ Δήλωση ΜΜΕ), η οποία θα φέρει υπογραφή του δυνητικού δικαιούχου και σφραγίδα (στην περίπτωση υφιστάμενων επιχειρήσεων).	1
4	Έντυπο I_2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ (Συνημμένο 8)	16, 17, 20, 21, 23, 24
5	<b>Δικαιολογητικά νόμιμης υπόστασης:</b>	
5.1	Για <b>Α.Ε.:</b>	
5.1.1	Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό (Νομαρχία ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο)	1
5.1.2	Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμός Νόμιμου Εκπροσώπου (ΦΕΚ ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο και εκτύπωση από Taxisnet)	1
5.1.3	Μετοχολόγιο από το οποίο προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση	1
5.2	Για <b>Ε.Π.Ε.:</b>	
5.2.1	Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό (Πρωτοδικείο ή ΓΕΜΗ ανάλογα με τη χρονική περίοδο)	1
5.2.2	Πράξη εκπροσώπησης & Βεβαίωση Εταίρων (ΓΕΜΗ) σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό	1
5.3	Για <b>Ο.Ε., Ε.Ε., Ι.Κ.Ε.:</b>	
5.3.1	Πρόσφατο καταστατικό επικυρωμένο από την αρμόδια Υπηρεσία (Πρωτοδικείο ή ΓΕΜΗ), στο οποίο θα αποτυπώνεται η Διαχείριση - Εκπροσώπηση	1
5.4	Για <b>Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις</b> του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει:	
5.4.1	Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας	1
5.4.2	Αρχικά υποβληθέν καταστατικό και η τελευταία τροποποίηση αυτού (αν υπάρχει)	1
5.5	Για <b>Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις:</b>	
5.5.1	Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο	1
5.6	Για <b>εταιρείες υπό σύσταση:</b>	
5.6.1	Σχέδιο καταστατικού, με κεφάλαιο τουλάχιστον ίσο με το ποσό της ίδιας συμμετοχής. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να υποβληθεί το οριστικό πριν την έκδοση της Απόφασης Ένταξης	1
5.7	Για <b>ατομική επιχείρηση:</b>	
5.7.1	Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος, εάν υφίσταται, σε διαφορετική περίπτωση προσκομίζεται πριν από την απόφαση χρηματοδότησης	1
5.8	Για την ιδιότητα <b>επαγγελματία αλιέα / εταιρικού σχήματος αλιέων:</b>	
5.8.1	Αντίγραφο της Ατομικής Άδειας Αλιείας σε ισχύ	1
5.8.2	Βεβαίωση ασφάλισης ως αλιέας από τον ΕΦΚΑ	1
5.8.3	Αντίγραφο (και τις κενές σελίδες) της «Επαγγελματικής Άδειας Αλιείας του	1



	σκάφους» σε ισχύ, το οποίο θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένο στα Ελληνικά νηολόγια / Λεμβολόγια (σε περίπτωση πρότασης αλιευτικού τουρισμού)	
5.8.4	Εκτύπωση από την ιστοσελίδα του TAXIS (gsis.gr) από την οποία προκύπτει η ιδιότητα του αλιέα	1
5.8.5	Για εταιρικό σχήμα: Ισχύον καταστατικό από το οποίο να προκύπτει ότι ο κύριος σκοπός συνίσταται στην άσκηση αλιευτικής δραστηριότητας	1
6	<b>Δήλωση εκπροσώπησης και τραπεζικού λογαριασμού (Λογαριασμός Πράξης):</b>	
6.1	<b>Για υφιστάμενα νομικά πρόσωπα / εταιρείες:</b>	
6.1.1	Νομιμοποιητικά έγγραφα εκπροσώπησης της επιχείρησης (εφόσον δεν προκύπτει από το Καταστατικό της)	2
6.1.2	Απόφαση του αρμοδίου οργάνου για τον ορισμό του υπευθύνου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, όπου θα δηλώνεται και ο αριθμός IBAN του Τραπεζικού Λογαριασμού στον οποίο θα καταβάλλονται οι οικονομικές ενισχύσεις	2
6.2	<b>Για ατομικές επιχειρήσεις:</b>	
6.2.1	Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα αναφέρεται ο αριθμός IBAN του Τραπεζικού Λογαριασμού στον οποίο θα καταβάλλονται οι οικονομικές ενισχύσεις	2
7	<b>Οικονομικά στοιχεία της εταιρείας:</b>	
7.1	<b>Για Υφιστάμενες Επιχειρήσεις με τήρηση απλογραφικών βιβλίων:</b>	
7.1.1	Έντυπα Ε3 και για τις τρεις (3) κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης	2
7.1.2	Μητρώο παγίων της επιχείρησης (με σφραγίδα και υπογραφή του λογιστή) και για τις τρεις (3) κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης	2
7.1.3	Έντυπο Ε9 σε ισχύ	2
7.1.4	Υπόδειγμα (ΕΛΠ) Β.5 Ισολογισμός για πολύ μικρές οντότητες, με υπογραφή και σφραγίδα του λογιστή ή του νόμιμου εκπρόσωπου για τη διαχειριστική χρήση που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (αν απαιτείται)	2
7.2	<b>Για Υφιστάμενες Επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων:</b>	
7.2.1	Για τις τρεις (3) κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης: α) Ισολογισμοί – αποτελέσματα χρήσης β) Έντυπα Ε3 γ) Έντυπο Ν (όπου απαιτείται) δ) Μητρώο παγίων της επιχείρησης με σφραγίδα και υπογραφή του λογιστή	2
7.2.2	Έντυπο Ε9 σε ισχύ	2
7.2.3	Χρηματοοικονομικές καταστάσεις και προσάρτημα τελευταίας διαχειριστικής χρήσης (όπου απαιτείται)	2
7.3	<b>Για Φυσικά πρόσωπα (υπό ίδρυση επιχείρηση):</b>	
7.3.1	Έντυπα Ε1 και Ε3	2
7.3.2	Πράξη Διοικητικού προσδιορισμού φόρου (εκκαθαριστικό σημείωμα)	2
7.3.3	Έντυπο Ε9	2
	Τα ανωτέρω απαιτούνται για την τελευταία διαχειριστική χρήση, όλων των εταιρών/μετόχων κατά περίπτωση	
7.4	<b>Για νεοσύστατη εταιρία ή ατομική επιχείρηση η οποία δεν έχει κλείσει την πρώτη της πλήρη διαχειριστική χρήση, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής των ανωτέρω</b>	2
8	Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακας προσωπικού) Ε4 (συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων) για μια (1) κλεισμένη διαχειριστική χρήση που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης και τυχόν προσλήψεις - απολύσεις	2
9	Αποδεικτικό Υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε, για μια (1) κλεισμένη	2

	διαχειριστική χρήση που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης	
10	Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας για Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα (αριθ. 13535/29.03.21 εγκύκλιος Υπ. Δικαιοσύνης)	2
11	Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, κάνοντας χρήση του Υποδείγματος Ι (Συνημμένο 1)	7, 8
12	Υπεύθυνη δήλωση ενισχύσεων de minimis, Υπόδειγμα ΙΙ υπεύθυνης δήλωσης, (Συνημμένο 2)	9
13	Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, κάνοντας χρήση του Υποδείγματος ΙΙΙ (Συνημμένο 3)	4, 5, 10, 11, 12
14	<b>Αποδεικτικά στοιχεία που να πιστοποιούν τη δυνατότητα του δικαιούχου να καταβάλει τη συμμετοχή του στην επένδυση με ίδια κεφάλαια.</b>	27
14.1	Για <b>φυσικά πρόσωπα</b> : Αντίγραφο του Λογαριασμού Πράξης, στο οποίο να φαίνεται το όνομα του δικαιούχου, το IBAN και η ύπαρξη του απαιτούμενου ποσού κάλυψης της ίδιας συμμετοχής. Σε περίπτωση που στον τραπεζικό λογαριασμό εμφανίζονται και άλλα ονόματα, πέραν του δικαιούχου, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση από κάθε συνδικαιούχο του λογαριασμού, στην οποία αναφέρεται ότι επιτρέπει στον δικαιούχο να χρησιμοποιήσει τα χρήματα του λογαριασμού για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής της Πράξης.	27
14.2	Για <b>υφιστάμενα νομικά πρόσωπα</b> : Απόφαση γενικής συνέλευσης των μετόχων / εταίρων του φορέα, για το ύψος και τον τρόπο κάλυψης της ίδιας συμμετοχής. Η δυνατότητα κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, πέρα από το Λογαριασμό Πράξης, μπορεί να τεκμηριωθεί αποδεικνύοντας την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου με νέες σε μετρητά εισφορές των εταίρων (Απόσπασμα Γενικής Συνέλευσης Μετόχων – Εταίρων) ή με τα φορολογηθέντα κατά τις γενικές διατάξεις αποθεματικά, εκτός του τακτικού (Απόφαση αρμόδιου οργάνου της εταιρείας για τη δέσμευση των αποθεματικών για την επένδυση και αντίγραφο του λογαριασμού 'Φορολογηθέντα αποθεματικά' ή οι ισολογισμοί των σχετικών χρήσεων).	27
14.3	Για <b>αναδρομικές δαπάνες</b> : χρησιμοποιούνται για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής, Πίνακας εξοφλημένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία επιλέξιμης αναδρομικότητας και μέχρι την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (σύμφωνα με το πρότυπο που περιλαμβάνεται στα Υποδείγματα του αναλυτικού προϋπολογισμού – Συνημμένα 9.1, 9.2).	27
15	Αναλυτικές προσφορές (και prospectus), υπογεγραμμένες από τον κατασκευαστή ή τον προμηθευτή (μηχανήματα, εξοπλισμοί, εργασίες, κλπ.) με αντίστοιχες προμετρήσεις (όπου απαιτούνται)	2, 14
16	Αποδεικτικά ιδιοκτησίας	2
17	Πιστοποιητικά βαρών και μη διεκδικήσεων	2
18	<b>Λοιπά δικαιολογητικά κατά περίπτωση:</b>	
18.1	Τοπογραφικό διάγραμμα (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2
18.2	Διάγραμμα δόμησης (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2
18.3	Βεβαίωση χρήσεων γης (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2
18.4	Αρχιτεκτονικά σχέδια (κατόψεις, όψεις, τομές), εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης, όπου αποτυπώνεται η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2,17
18.5	Αναλυτικές προμετρήσεις κατασκευαστικών εργασιών (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2
18.6	Πίνακας μοριοδότησης για τουριστικά καταλύματα	2, 18
18.7	Φωτογραφικό υλικό της θέσης της επένδυσης	2
18.8	Για υφιστάμενα κτίρια, άδεια δόμησης ή / και νομιμοποιητικές τακτοποιήσεις	2
18.9	Κάτοψη με διάταξη υφιστάμενου ή/και νέου εξοπλισμού (εάν απαιτείται από τη φύση της πρότασης)	2
18.10	Απόφαση υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις / Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή Απαλλαγή ή Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του δυνητικού δικαιούχου (Υποδείγματος ΙΙΙ - Συνημμένο 3)	2, 19

18.11	Για <b>υφιστάμενες επιχειρήσεις</b> : Άδεια λειτουργίας σε ισχύ ή αίτηση για έκδοση / ανανέωση άδειας λειτουργίας ή βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας ή γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας	2
18.12	Σε περίπτωση εγκατάστασης συστημάτων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (φωτοβολταϊκά πάνελς, ανεμογεννήτριες, καυστήρες βιομάζας, κλπ), υποβάλλεται έκθεση στην οποία θα τεκμηριώνεται επαρκώς ότι η ισχύς των προτεινόμενων συστημάτων δεν θα υπερβαίνει τις ενεργειακές ανάγκες της μονάδας	
18.13	Για πράξεις αλιευτικού τουρισμού:	
18.13.1	Φωτοαντίγραφο αιτήματος για την αναγγελία έναρξης αλιευτικού τουρισμού στην Υπηρεσία Αλιείας (σύμφωνα με ΚΥΑ 414/2015)	2
18.13.2	Πιστοποιητικό αξιοπλοΐας του σκάφους (σύμφωνα με ΚΥΑ 414/2015)	2
18.13.3	Τεκμηρίωση ότι το αποτέλεσμα των προτεινόμενων ενεργειών, στο πλαίσιο της πράξης, δεν θα αυξήσει την δυνατότητα του αλιευτικού σκάφους για αλίευση ή την ικανότητά του να εντοπίζει αλιεύματα (η σχετική τεκμηρίωση θα γίνεται στο πεδίο B.2 του Συνημμένου 8. «ΕΝΤΥΠΟ I_2 - Συμπληρωματικά στοιχεία αίτησης »)	2
18.14	Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της ετοιμότητας έναρξης υλοποίησης της πρότασης (π.χ. Άδεια Δόμησης, Άδεια εγκατάστασης, Επιμέρους Άδειες, εγκρίσεις, αιτήσεις για την έκδοση αδειών και εγκρίσεων κτλ.)	25
18.15	Για την απόδειξη συναφούς εκπαίδευσης: • Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ σχετικός με τη φύση της πρότασης • Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	26
18.16	Για την τεκμηρίωση επαγγελματικής εμπειρίας: • Βεβαιώσεις εργοδοτών για προηγούμενη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της προτεινόμενης πράξης • Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα που αποδεικνύει τις ημέρες ασφάλισης καθώς και το αντικείμενό της (π.χ. λογαριασμός ασφαλισμένου, βεβαίωση ΕΦΚΑ κλπ.) • Άλλο έγγραφο (π.χ. έναρξη επιτηδεύματος κ.α.)	26
19	Αναλυτικός Προϋπολογισμός Πράξης (αρχείο excel) (συνημμένο 9.1 ή 9.2, ανάλογα με τη φύση της πράξης)	2
20	Για <b>υφιστάμενες επιχειρήσεις</b> : Κατάσταση ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr (πρόσφατη εκτύπωση)	2
21	Αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου. Στην περίπτωση <b>προσωπικών εταιρειών</b> : αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου όλων των μετόχων/εταίρων, ενώ στην περίπτωση <b>λοιπών εταιρειών και συνεταιρισμών</b> : αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου του Νόμιμου εκπροσώπου.	2
22	Χρηματοοικονομικό σχέδιο – Μελέτη βιωσιμότητας (Συνημμένο 11) (δεν απαιτείται για πράξεις αλιευτικού τουρισμού)	2, 22
23	Συνοπτικό επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο κατ' ελάχιστο, θα περιγράφονται οι στόχοι και η φιλοσοφία της επιχείρησης, η παραγωγική διαδικασία, τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του παραγόμενου προϊόντος/υπηρεσίας, οι τρόποι διανομής, προώθησης και πωλήσεων - marketing, ο ανταγωνισμός, οι προμηθευτές και οι δυνητικοί πελάτες. (στην περίπτωση νέων επιχειρήσεων ή υφιστάμενων επιχειρήσεων, οι οποίες αναπτύσσουν νέο προϊόν / υπηρεσία) (περιλαμβάνεται στο πεδίο B.12 του Συνημμένου 8 «ΕΝΤΥΠΟ I_2 - Συμπληρωματικά στοιχεία αίτησης»).	2, 22

**ΌΛΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΚΔΟΘΕΙ ΤΟ ΑΡΓΟΤΕΡΟ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΣΚΕ.**